

T Á J É K O Z I A T Ó

Vállalatunk elkészítette a visegrádi dunapart beépítési tervét mellyel kapcsolatban szeretném röviden vázolni elképzeléseinket.

I. Mit szeretnénk megvalósítani?

A beruházás tárgya.

Visegrád közvetlen dunaparti területén létrehozni egy egyedülálló funkciókkal bíró idegenforgalmi létesítményegyüttest. Azért egyedülálló, mert nem egy funkcióval rendelkező komplexumról van szó. Talán úgy lehetne legjobban meghatározni, hogy egy középkori-hangulatu "falu-szerűség" jönne létre sok szállásférő hellyel, üzlettel, vendéglátólétesítményekkel, lakásokkal, kiállítóhelyiségekkel, műhelyekkel, kiszolgálólétesítményekkel, stb.

Egy élő, állandóan fejlődő, alakuló, épületegyüttes létrehozásában kívánunk résztvenni, természetesen a helyi tanács bevonásával.

II. Miért tartjuk előnyösnek a beruházást?

- mert hazánk, de talán Európa egyik legszebb tájegysége központjában fekszik a beépíthető terület.
- A beépítés lényege az, hogy a valamikor középkori város karakterét kívánjuk kialakítani. Burkolt belső terekkel kétszintes, ritkán három- négy szintes házakat, azok utcás-teres beépítését javasoljuk.
A vendéglátás, szállás léptéke nem a nagyszállodák működési térbeli rendjét követné, hanem panzió méretű egységekre bontva működne. Természetesen ez nem teszi lehetetlenné azt, hogy akár egy rendszerben működjön.
Az utcák-terek gyalogos és utóforgalomra egyaránt alkalmasak lennének, a belső területre azonban csak a szerviz jöhetne be, a személykocsik a

"falakon" kívül maradnának a körben elhelyezett parkolóknak. Megfontolás tárgyává tennék, hogy ne csak szállodák épüljenek, hanem lakásokat is helyezünk el, eladható lakásokat, melyeket magyarok és idegenek egyaránt vehessenek. Azért is jó lenne ez így, mert szerintünk se üzleti, se egyéb szempontból nem kívánatos a holt idény, a holt város.

Területünkön üveges, lakatos és egyéb műhelyeket tártak fel, melyeknek emlékei a visegrádi múzeumban megtalálhatóak. Nem csak a szerencsejáték, a szex, nem csak a Disney-World lehet az idegenforgalomnak kötelező dramaturgiája. Ugy gondoljuk, hogy a régi technológiák, műhelyek újraélesztésével, a részvétel biztosításával, a ma is élő népművészeti műhelyek: játékok, butorok, szövés, varrás műhelyeivel, tanfolyamaival, galériákkal ki kellene egészíteni az obligát amerikanizált szórakozások körét.

Ha a közvetlen közelben található lovaglás, golf, strand, kirándulás, evezés lehetőségeit figyelembe vesszük, ha a közeli Esztergom /25 km/, Szentendre /22 km/, Budapest /42 km/ vonzását, gépkocsi, hajó és autóbusz kapcsolatait is figyelembe vesszük, sőt, ha a Bécs-Budapest gyors- és üdülőhajó járatait Visegrádon megállítjuk, vagy saját járatot szerveznek a saját kikötőre, úgy feltételezhető, hogy egy rangos, európai specialitás létrehozható.

- Közvetlen közelében az alábbi már elkészült és működő létesítmények találhatóak:
 - golfpálya Kisoroszában;
 - "Erdei művelődési ház";
 - Jurta Camping;
 - Mogyoróhegyi étterem;
 - "Mocsai tanya", erdei játszótér;
 - Lencei strand /meleg víz!/;
 - tornacsarnok /több funkcióval!/;
 - "Ágasköz" /üzletek, cukrászda, stb./;
 - Lovaspálya;
 - Silvanus Hotel.
- A Világkiállítás csak még vonzóbbá tehetné a beruházást.

A már felépült létesítmények tulnyomó részének tervezője, valamint a szóbanforgó terv készítője is **Makovecz Imre**. Megvalósulás esetén Visegrád és környéke egy világszínvonalu, egyedülálló építészeti értéként jelenne meg.

III. Beruházási elképzeléseink

Az épületek kifejezetten hagyományos építési technológiát igényelnek, /sok fa- és ácsmunka/ szintszámuk alacsony, különleges építési anyagot nem igényel, gépészeti berendezések egyszerűek.

A megvalósítás legnagyobb problémája a finanszírozás.

Mi a legjárhatóbbnak a részvénytársasági formát tartjuk külföldi tőke bevonásával.

Következő problematikus terület az üzemeltetés, mivel egy nem "bejártott" formáról van szó.

IV. A beruházás várható költsége kb. 1,5 Milliárd Ft.

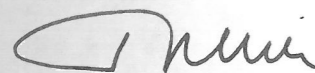
Létrejövő kapacitások:

- 516 ágykapacitás /panziók, apartmanok, lakások/,
- Vendéglátó és szórakoztató alapterület: 2540 m²,
- Üzletek, műhelyek, kiállításterület: 1790 m²,
- Sportolási lehetőségek: 3600 m²,
- Parkterület: 1540 m²,
- Parkolók 200 gk.,
- Kikötő a Dunán.

További információk a tanulmánytervben.

Elképzeléseink természetesen változhatnak új funkciókkal bővíthetnek, minden hasznosítható ötletnek nagyon örülénk.

Budapest, 1989. augusztus

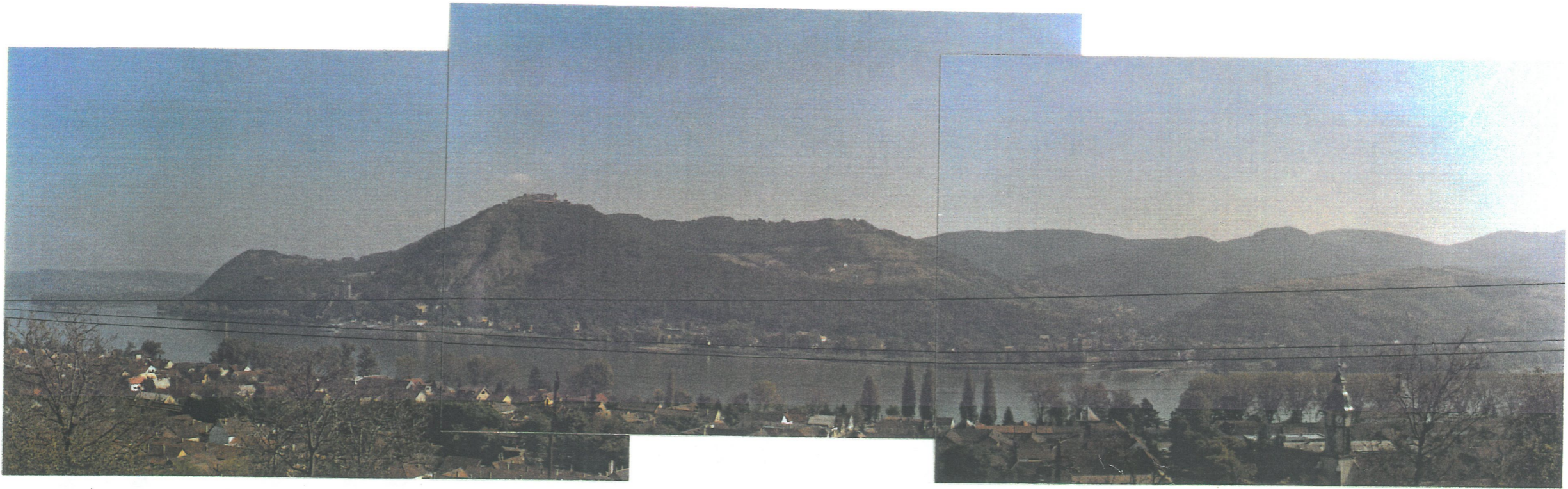

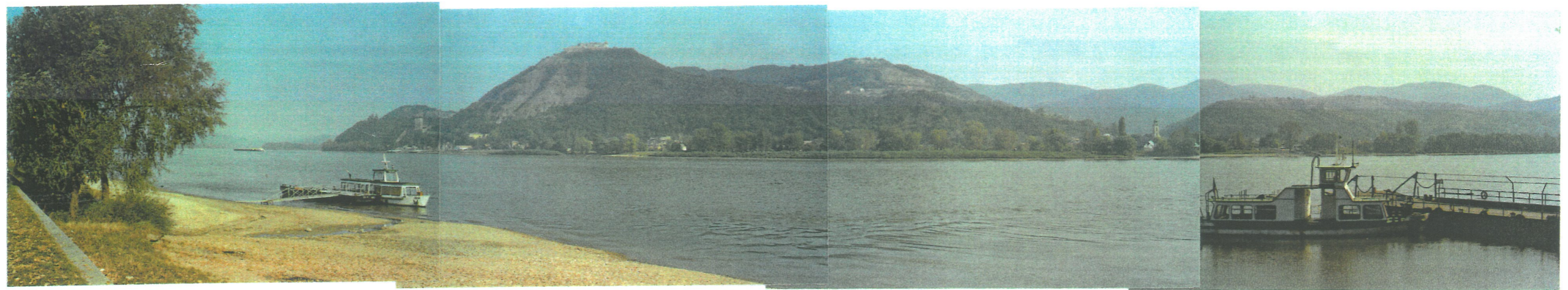
Pollok László
igazgató

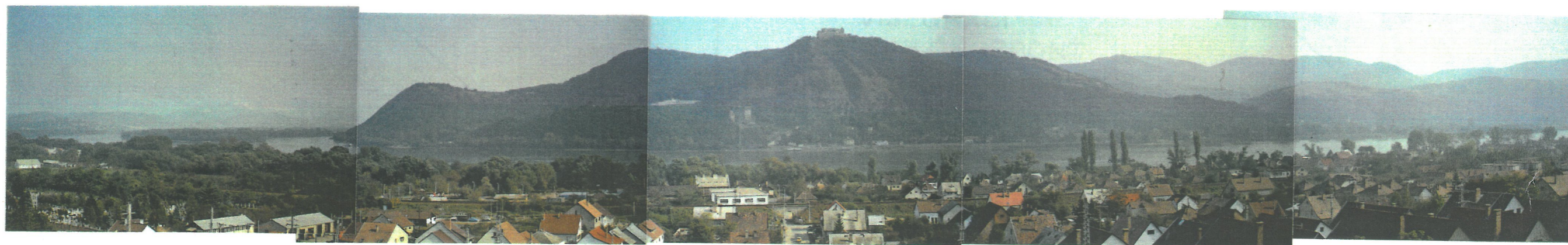
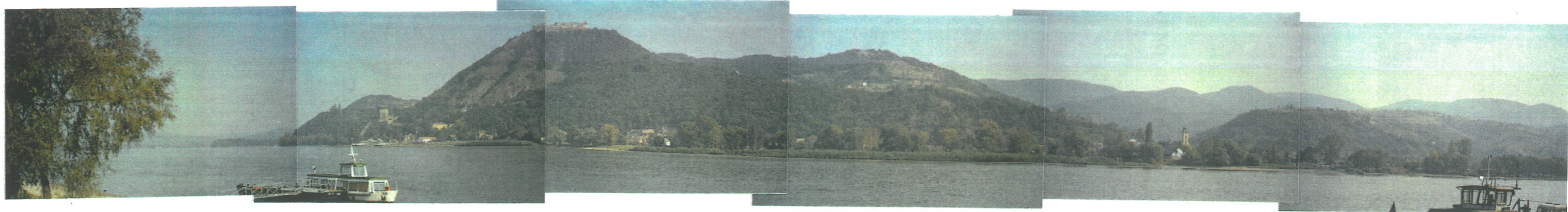
BONEX
Építőipari Közös Vállalat

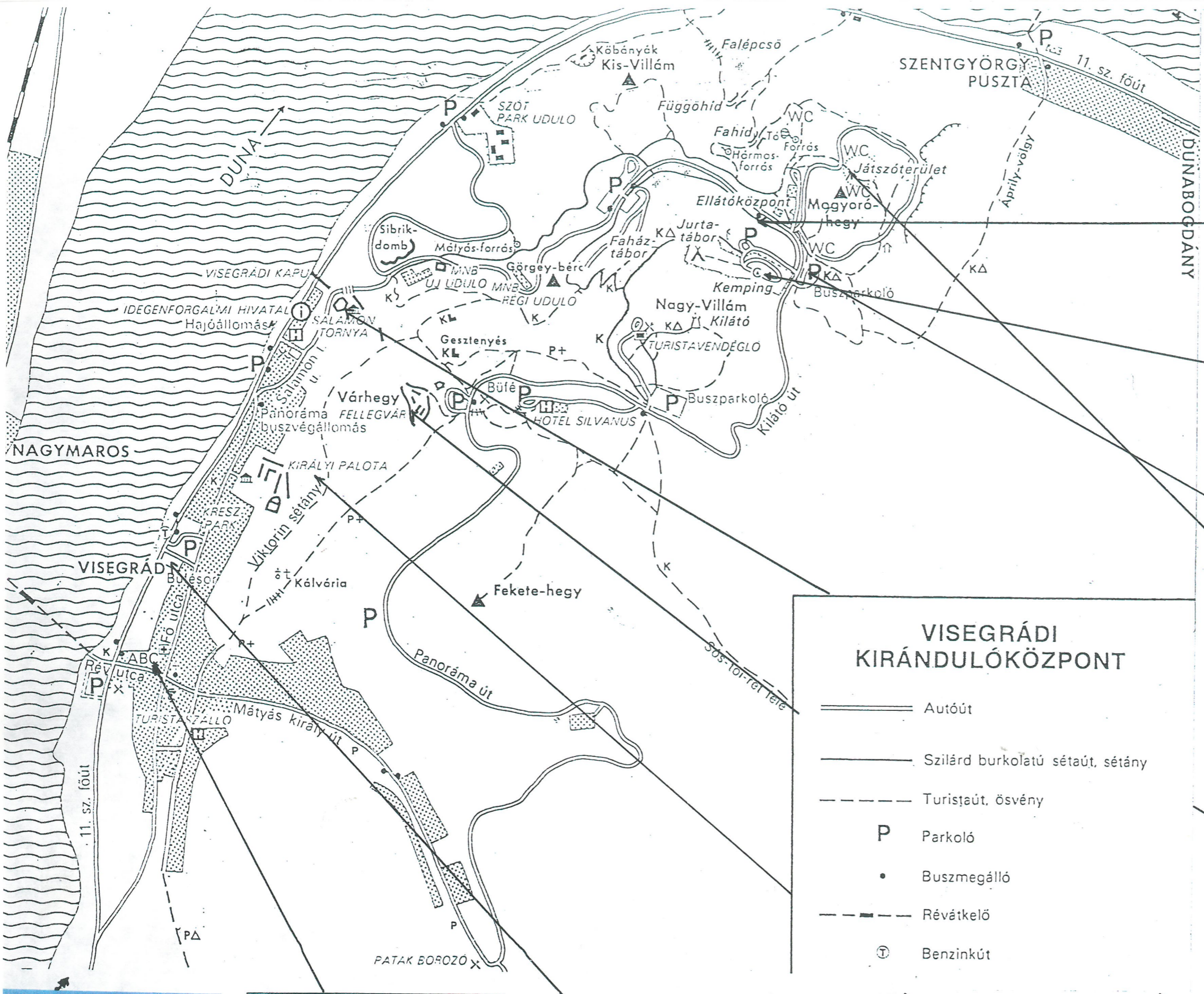

VISEGRÁD, BEÉPÍTÉSI TANULMÁNY

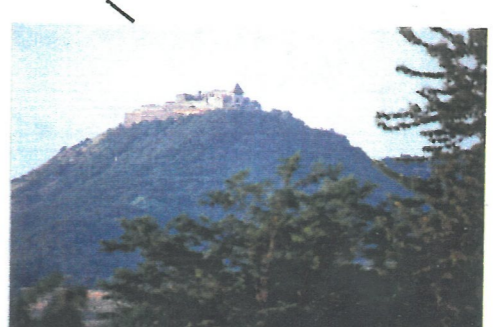

VISEGRÁDI KIRÁNDULÓKÖZPONT

- Autóút
- Szilárd burkolatú sétaút, sétány
- Turistaút, ösvény
- P** Parkoló
- Buszmegálló
- Révátkelő
- Benzinkút

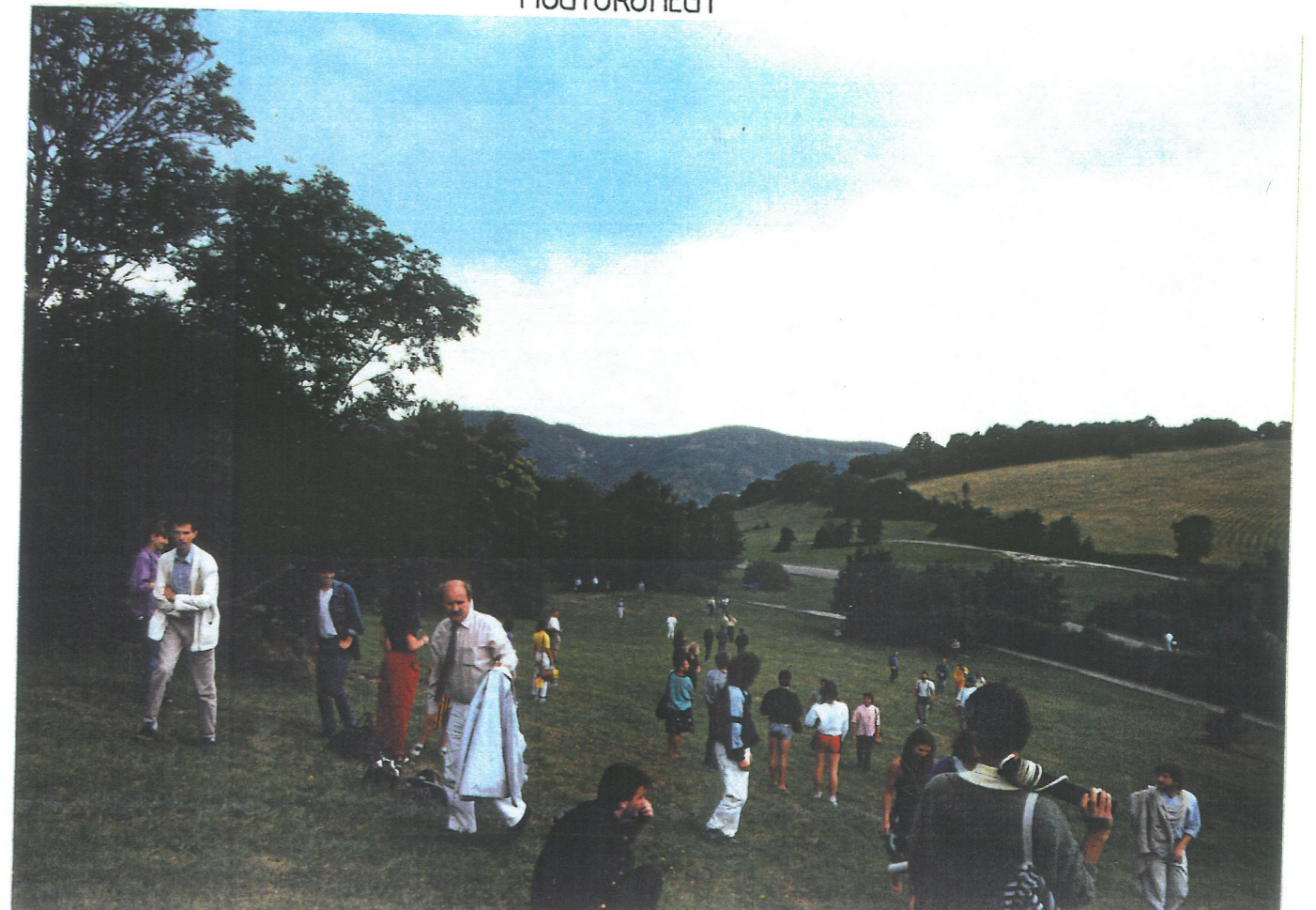
DUNAKANYAR

VISEGRÁD

MOGYORÓHEGY

FELLEGVÁR

KIRÁLYI PALOTA

SALAMON TORONY

MOCSAI-TANYA

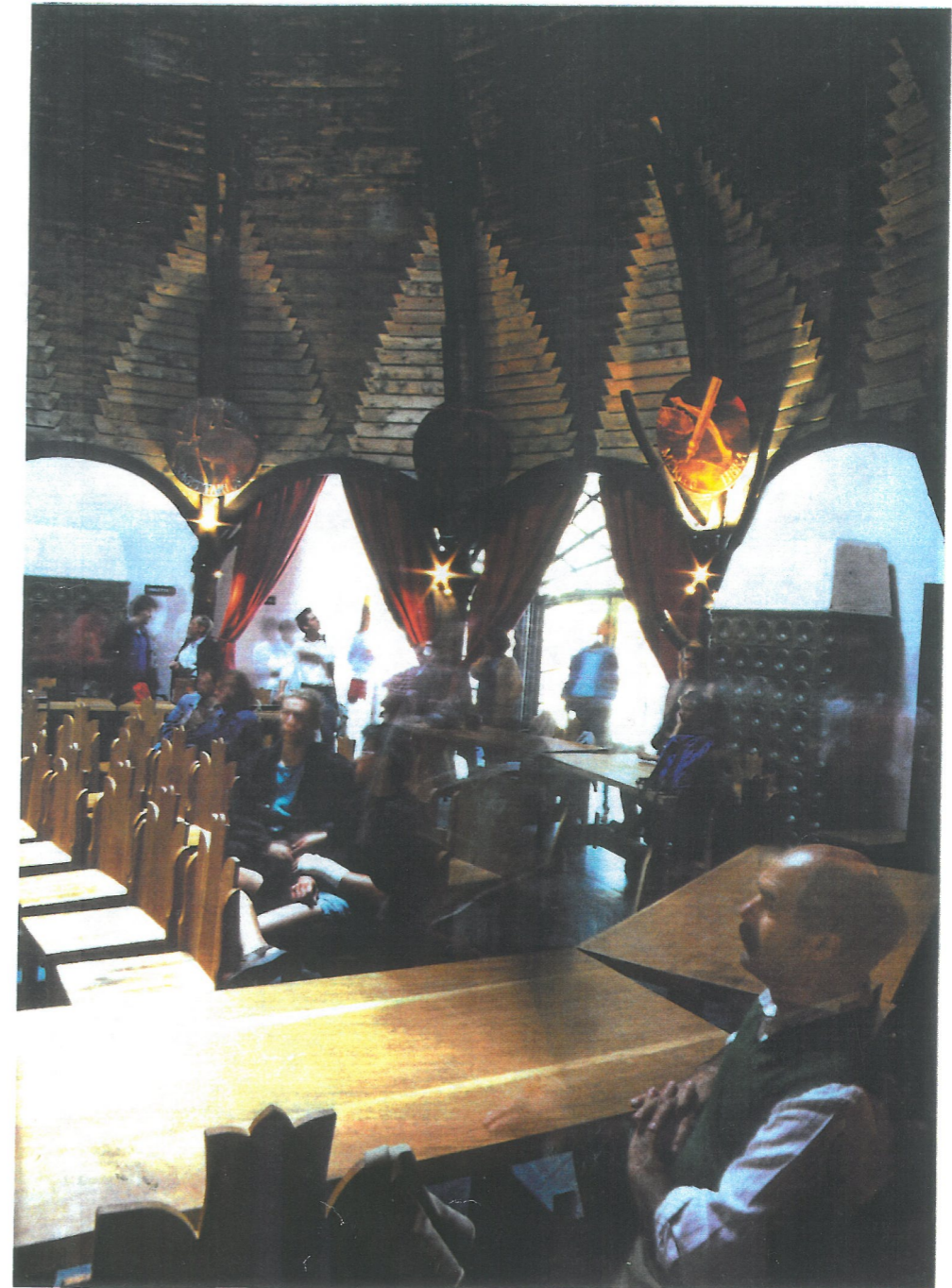
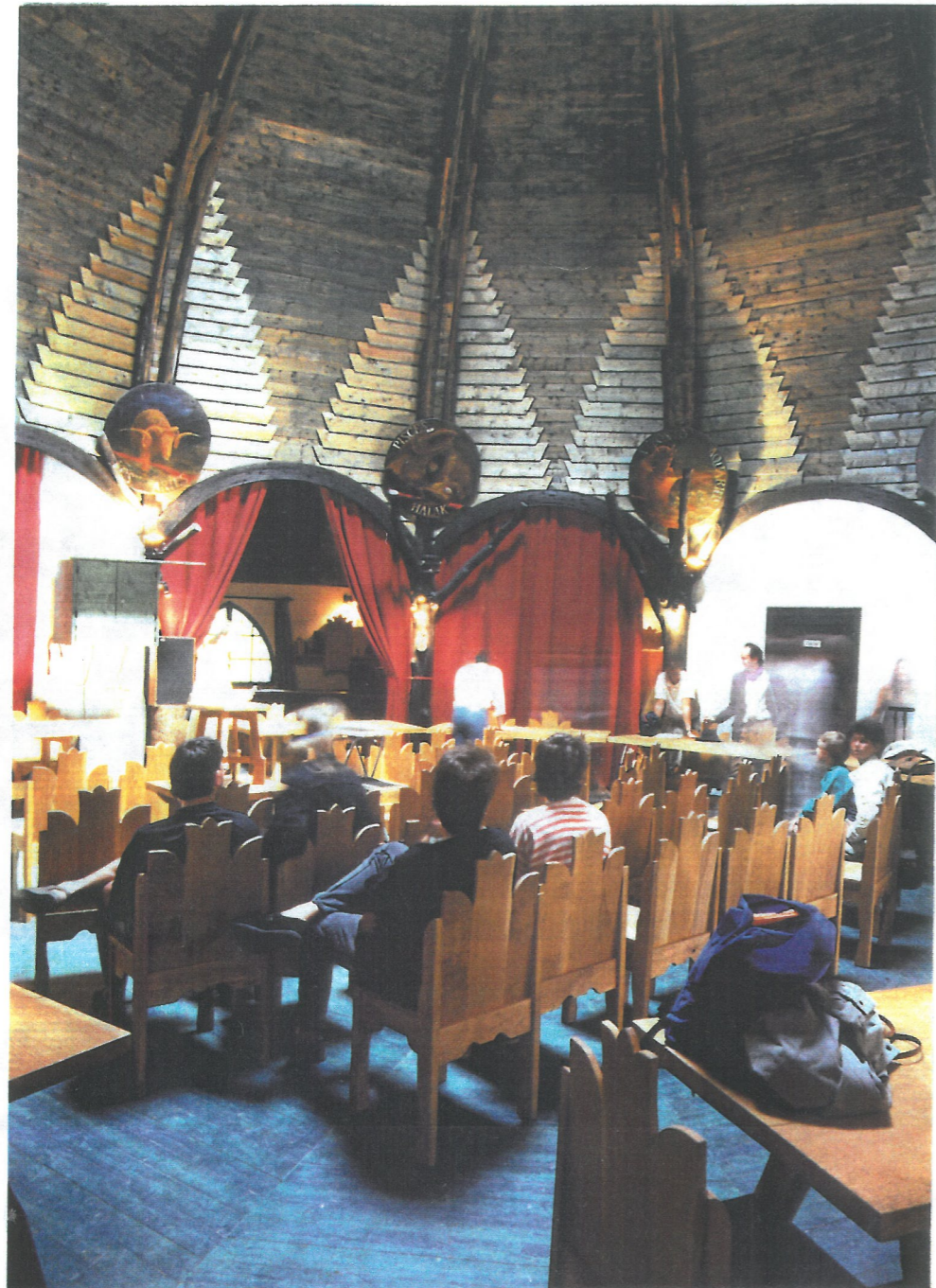

JURTA-CAMPING

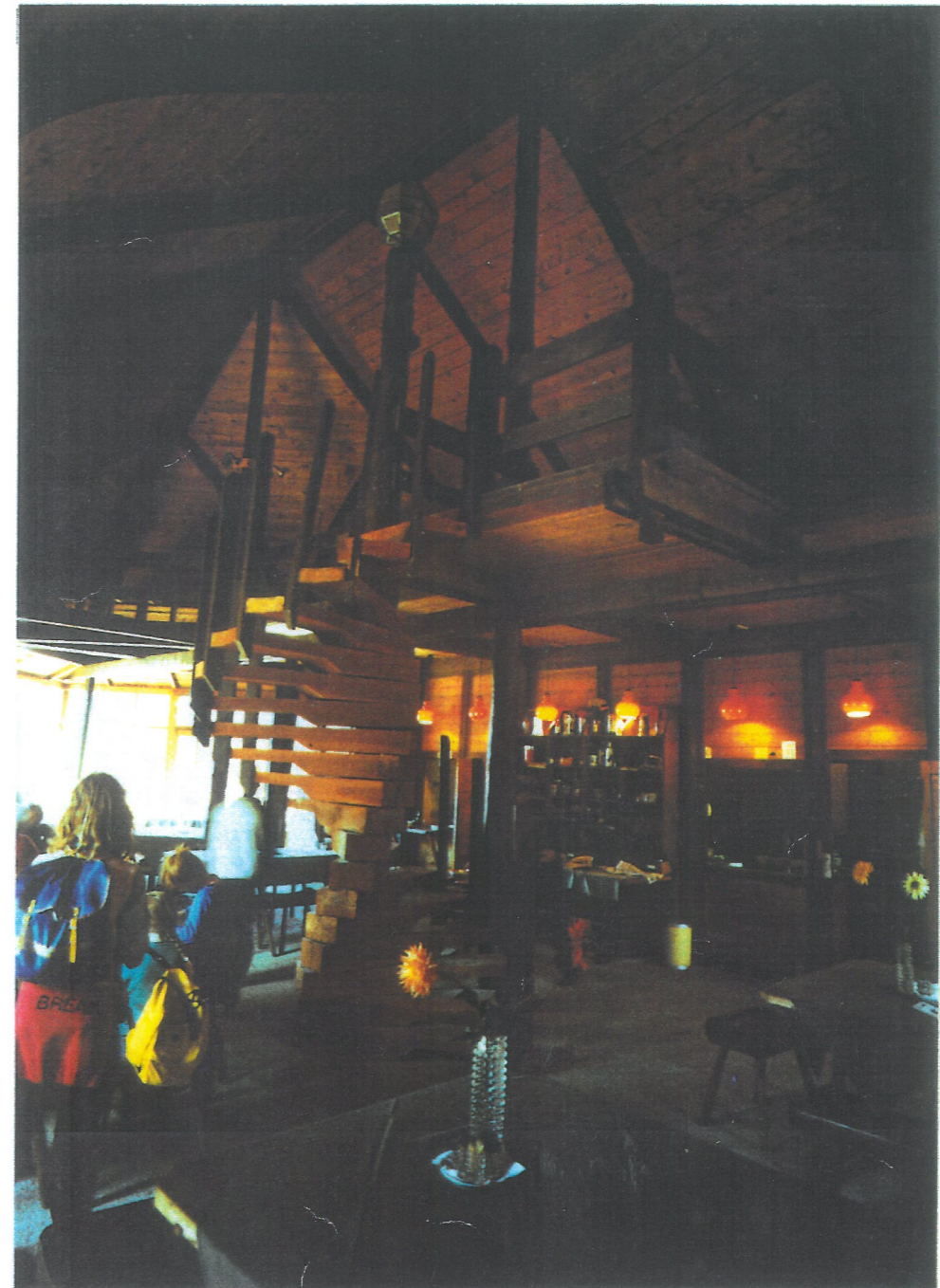

ERDEI MŰVELŐDÉSI HÁZ

MOGYORÓHEGYI ÉTTEREM

KISOROSZI GOLFPÁLYA

LEPENCE STRAND

DUNAKANYAR

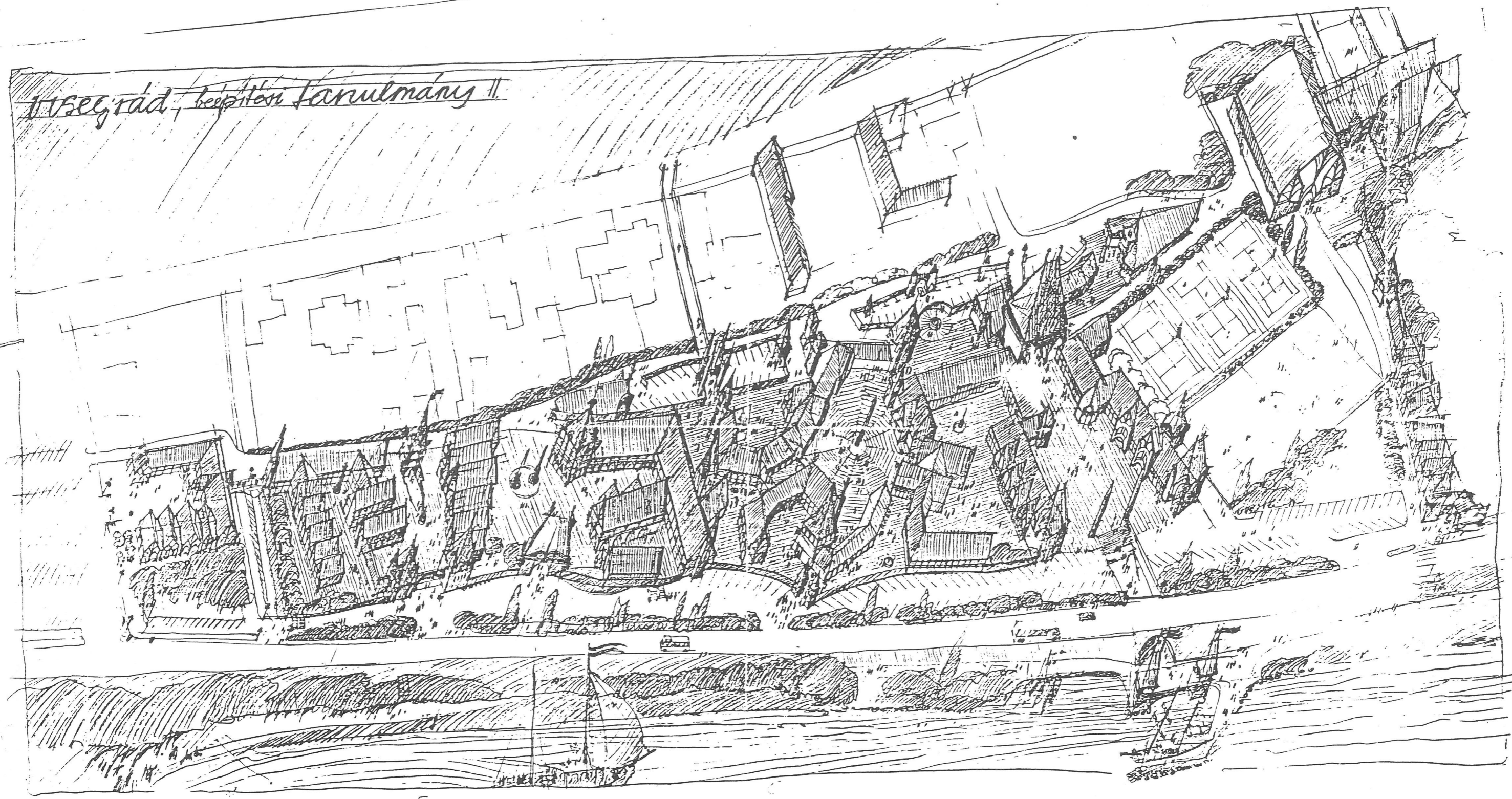

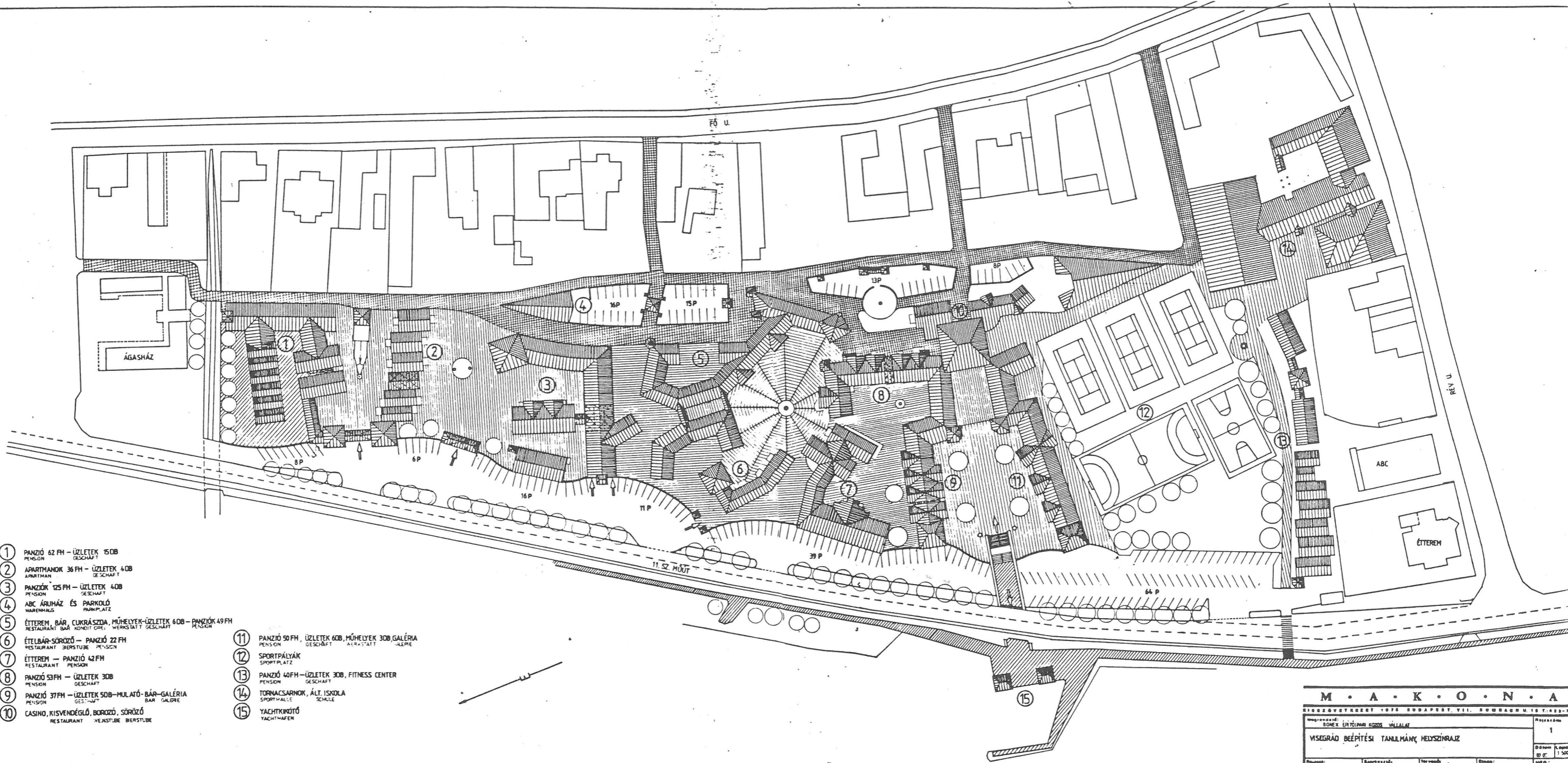

TORNACSARNOK

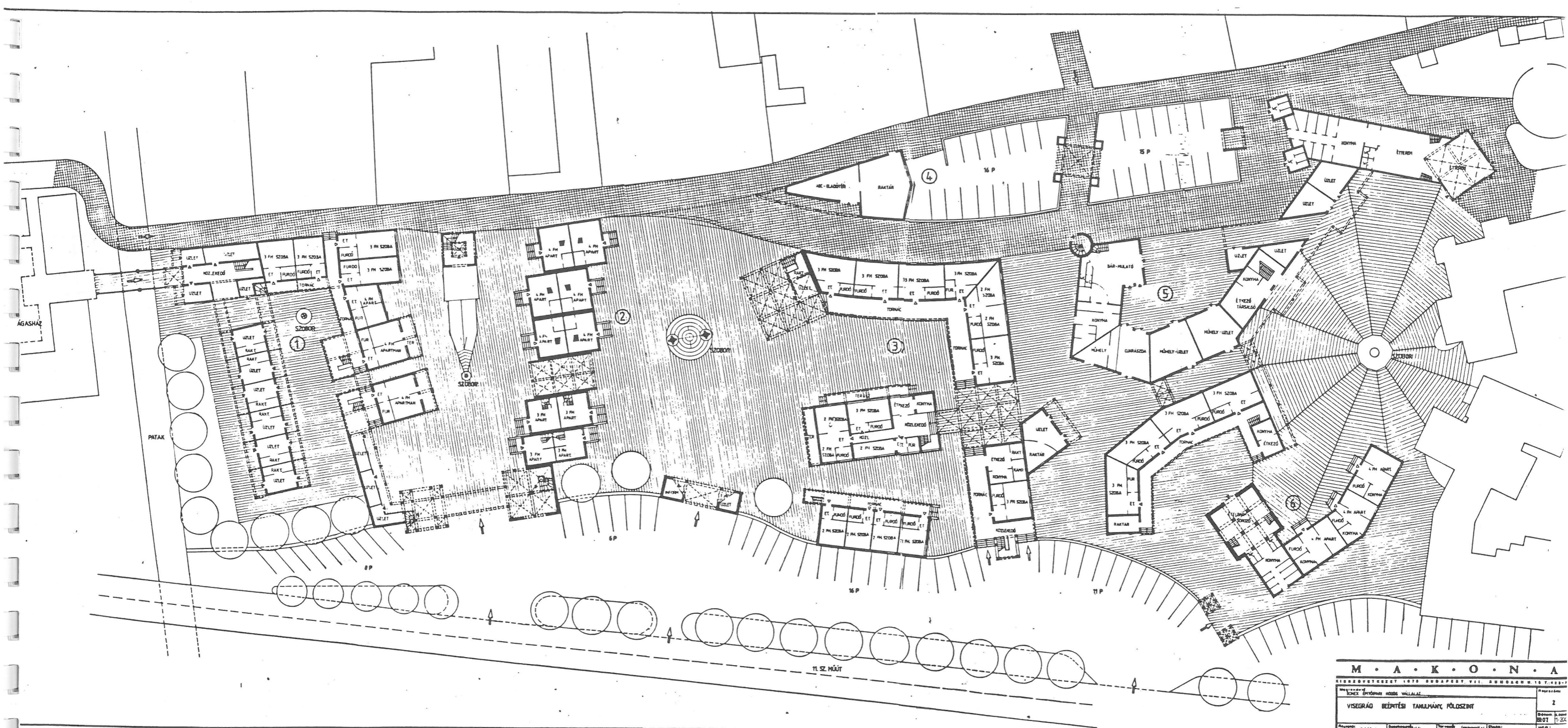
1752. g. ráð, beifitton farulmánu II.

- ① PANZIÓ 62 FH - ÜZLETEK 150B
PENSZÓ
GESCHAF T
- ② APARTMANOK 36 FH - ÜZLETEK 40B
APARTMAN
GESCHAF T
- ③ PANZIÓK 125 FH - ÜZLETEK 40B
PENSZÓ
GESCHAF T
- ④ ABC ÁRUHÁZ ÉS PARKOLÓ
HÁRENHÁZ
PARKOLÓ
- ⑤ ÉTTEREM, BÁR, CUKRÁSZDA, MŰHELYEK-ÜZLETEK 60B - PANZIÓK 49 FH
RESTAURANT BÄR KONFIT ÖBÉ, MŰHELYSÄLT GESCHAF T
PENSZÓ
- ⑥ ÉTELBÄR-SÖRÖZÖ - PANZIÓ 22 FH
RESTAURANT BIERSTUBE PENSZÓ
- ⑦ ÉTTEREM - PANZIÓ 42 FH
RESTAURANT PENSZÓ
- ⑧ PANZIÓ 53 FH - ÜZLETEK 30B
PENSZÓ
GESCHAF T
- ⑨ PANZIÓ 37 FH - ÜZLETEK 50B - MŰLATÓ - BÄR - GALÉRIA
PENSZÓ
GÄST-HÄU
BÄR GALÉRIE
- ⑩ CASINO, KISVENDÉGLÖ, BORGÖZÖ, SÖRÖZÖ
RESTAURANT WEINSTUBE BIERSTUBE
- ⑪ PANZIÓ 50 FH, ÜZLETEK 60B, MŰHELYEK 30B, GALÉRIA
PENSZÓ
GESCHAF T AKTIVITÄT - ALÉRIE
- ⑫ SPORTPÁLYÁK
SPORTPLATZ
- ⑬ PANZIÓ 40 FH - ÜZLETEK 30B, FITNESS CENTER
PENSZÓ
GESCHAF T
- ⑭ TORNACSARNOK, ÁLT. ISKOLA
SPORTHALLE
SCHULE
- ⑮ YACHTKIKÖTÖ
YACHTHAFEN

M · A · K · O · N · A			
KISVENDÉGLÖRÖZÖT 1075 SZÉKESVÁR, VIL. SZABADH. 10. T. 1022-70			
Munkaadó: BONEK ÉPÍTŐIPARI KÖZÖS VÁLLALAT		Munkaforma: 1	
VESZPRÉM BÉPÍTÉSI TANULMÁNY HEJDSZÉNRAJZ			
Méret: 1:500	Méret: 1:500	Méret: 1:500	Méret: 1:500
Előzetes: SERNYIUS SIKLÓR	Előzetes: SERNYIUS SIKLÓR	Előzetes: MAKOVETZ, SZENTPÉTER SIKLÓR	Előzetes: MAKOVETZ

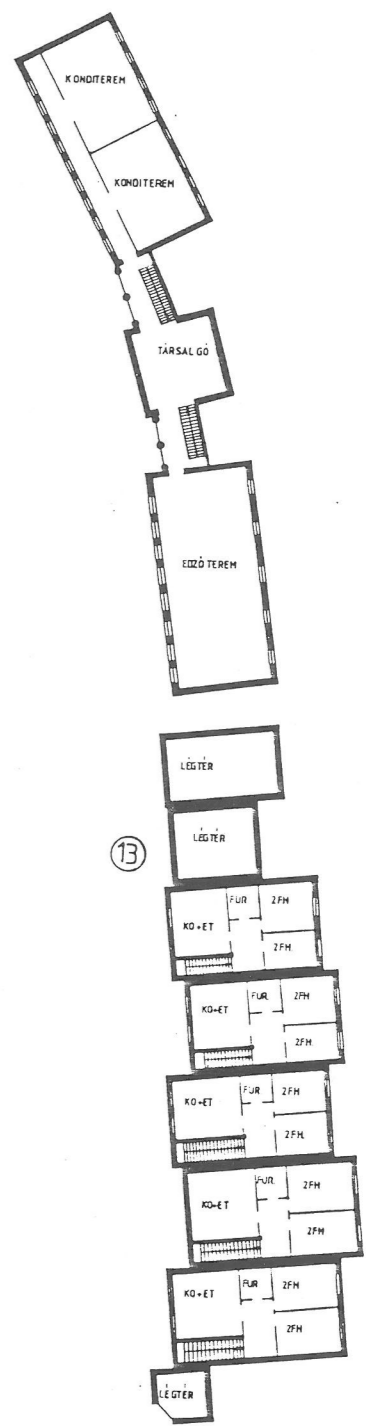
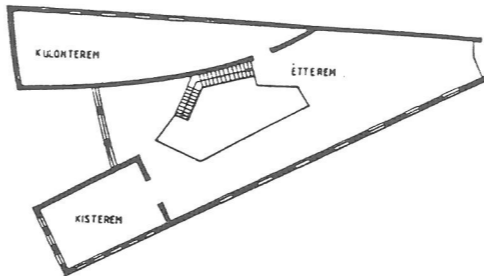
M · A · K · O · N · A

KISZÁMOLVA 1978. OKTÓBER 11. BUDAPEST VII. KERÜLET 11. SZ. MÁJT.

VISEGRÁD BÉRTÉSI TANULMÁNY FÖLDSZÍVÉ		2
Készítette: Pálffy	Dokumentáció: Székely	Dátum: 1978.10.11.
Készítve: 1978.10.11.	Készítve: 1978.10.11.	Készítve: 1978.10.11.

M · A · K · O · N · A			
KISZÖVETTSÉG 1075 BUDAPEST, VII. BUDAHELYI ÚT 1433-74			
BÉNYE ÉPÍTŐIPARI KÖZS VÁLLALAT			Ábratér: 3.
VISEGRÁD BEÉPÍTÉSI TÁMPLÁNY, ÉMELET			Dátum: 1997. 12. 20.
Építész: SZILÁSI L. László	Belsőépítész: BUDAPESTI ÉPÍTŐIPARI KÖZS VÁLLALAT	Tervező: BUDAPESTI ÉPÍTŐIPARI KÖZS VÁLLALAT	Méret: 1:200

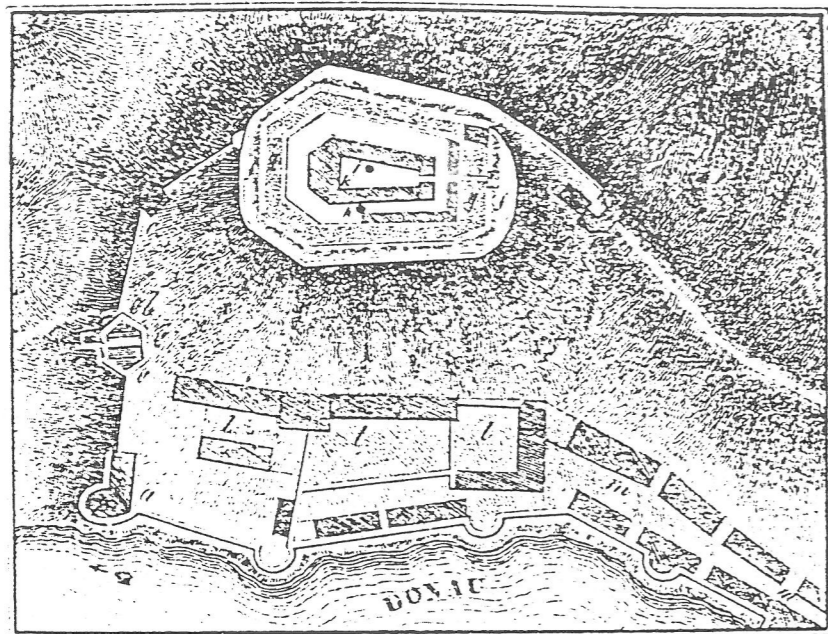
TANULMÁNY

a visegrádi idegenforgalmi körzet
fejlesztési lehetőségeiről.

Előzmények.

Történet:

1./ A terület a középkori Magyarország vallási és fejedelmi központjának része. Ezt megelőzően a Római Impérium hódításainak is célja, mert központja ez a terület évszázadokon át az avar-magyar, kelta, hun kulturának is. Sicambria helyét Visegrád és Esztergom közé helyezik, visegrád és környéke az Árpád-ház kihalása után fokozatosan elvesztette eredeti funkcióját. A virágzó középkori város, mely túlélte a tatár-dulást, s még a török uralmat is, végül teljesen elpusztul az egyesült keresztény seregek kezétől.

Alaprajza.

VISEGRÁD

Grundriss

a. Kerek épület, Rondel. b. Salamon tornya, Salomons-Thurm. c. Torony, Thurm. d. e. Bőjé, város. f. Eingänge. g. Szikla lejtőségek. Felszínbéli épületek. h. Árok, Graben. i. Feltámasztó kútja. j. Brunnen in der Hochburg. k. Cisterne. l. Koronatorony, Krönenturm. m. Egykori Paloták. Einstige Paläste. n. Mellék épületek, Nebengebäude.

ISMERETLEN ROMOK A PILISBEN.

/ Uj történelmi feltételezések. /

Németh Péter / Budapest /

Bártfai Szabó László 1935-ben a régi Buda felkutatásáról írt egyik könyvében a következőket írja: "Az óbudai hegyek között barangolva, sokszor eltűnődtem azon, mennyi kérdésre nem ad a tudományos kutatás még ma sem kielégítő feleletet."

Azok a kérdések, melyek megoldásán Bártfai-Szabó évtizedekig fáradozott, máig sem tisztázódtak. A legnevesebb mai szakemberek közös művében erről ezt olvashatjuk: "A honfoglalástól a királyság megalapításáig terjedő évszázadról igen kevés helytörténeti adatunk van. E korszak építészeti emlékei pedig úgyszólván teljesen eltűntek. Homályban tapogatódzunk tehát, amidőn fővárosunk történetének e korai korszakát próbáljuk felvázolni.."

Hogyan lehetnek egy ország fővárosának történetében ilyen nagy fehér foltok, ekkora bizonytalanságok? Ezt a kérdést egy felfedezéssel kapcsolatos hosszas kutatómunka igyekezett tisztázni, hisszük, hogy eredményesen.

1935-ben a Pilis-hegység Dömös, Pilisszentkereszt, Esztergom, közötti területén, nagyrésztben távol minden lakott teleptől, vagy falutól, hegyi várak, - ezeket részben összekötő sok kilométerre terjedő - fal, árok és sáncvonulatok, várerődítményfalak, régi kövezett utak, vízduzzasztók és kolostorok maradványait - összefüggést mutató rendszerét - fedeztem fel. Hatalmas méretű emberalkotta művek nyomait, épületek faragott, megmunkált köveit, kihalt emberi lakótelepeket és épületek alapfalait, cserépmaradványait találtam itt olyan területeken, ahol ezek létezését és összefüggésének jelentőségét a tudományos világ addig nem ismerte fel.

Az építmény-maradványok származását kutatva, arra kellett következtetnem, hogy Pilisben a honfoglalás utáni Magyarország királyi központjának maradványait találtam meg, annak a városnak a romjait, amelyet a krónikák adatai szerint, a rómaiak korában előbb Herculiának, majd Sicambriának, a hunok, avarok idejében Attila-városának, majd a germánok Etzelburgnak, a magyarok pedig B udának - Vetus Buda - neveztek.

Ez a megállapításom ellenkezett az érvényben levő tudományos felfogással, amely szerint ez a régi forrásokból ismert város azonos a mai Óbudával. Ezért a Magyar Tudományos Akadémia, majd a Művelődésügyi Minisztérium is jelentést kért tőlem kutatásaim eredményeiről. Természetesen, hogy a többmint tizenhárom évvel ez előtt megindított teljesen új utakon haladó kutatásaim az eddigi-ektől eltérő eredményekre vezettek.

Az Árpád-kor krónikásai a XII. és XIII. századbeli írásaikban már elég sok adatot közöltek Attila városáról, Sicambriáról. Anonymus pl. azt írja krónikájában, hogy Attila, a hunok vezére a Duna mellett királyi lakot alkotott magának a felsőhévizeknél, azt erős falakkal megerősítette s az ott talált régi műveket megújította. Ezt a várost az ő korában a németek Etzelburg -nak, a magyarok Buda-várnak neveztek. "Anonymus" krónikájának további részében ezt az Attilaváros-Budát úgy szerepelteti, mint ahonnan a magyarok vezérei hódításaikra kiindultak. Ez volt tehát a vezéri, majd a királyi központ. Árpád haláláról ezt találjuk a krónikájában, hogy Árpádot 907-ben tisztességesen - tehát nagy diszszel - egy kis patak fejénél temették el, Attila városánál, ott ahol később a magyarok megtérése idején templom épült, melyet Albának neveztek Boldogasszony tiszteletére.

Kézai Simon, az Árpád-kor másik pap-krónikása a XIII. századból származó, a hunok történetével foglalkozó krónikájában Pannónia elfoglalásáról, a rómaiakkal vívott nagy csatáról azt írta, hogy a hunok Sicambriánál keltek át a Dunán, ott aratták nagy győzelmüket és a harcban elesett vezéreiket az Országutnál, a Köves-völgynél temették el, ahol a "Bálványkő" volt. Ez a Sicambria lett Attila városa, melyet a németek Etzelburgnak, a magyarok viszont Budának neveztek.

Helytelen volna az Árpádok korában írott krónikák adatait szószerint értve bizonyítójának elfogadni, de még nagyobb hiba lenne ezeket a korabeli tudósításokat figyelmen kívül hagyni akkor, amikor korszakuk hagyományainak vizsgálataiból kell kialakítanunk a királyi központ helyrajzi fekvését és képét...

A régi Buda fekvés helyének korábbi megállapításakor, ugylát-szik, valami tévedés történt, s ezt a török hódoltság utáni zür-zavaros idők számlájára írhatjuk. Adataink vannak arról, hogy az 1690. évi népszámláláskor az egyesített Pest-Pilis-Solt vármegyék területén összesen csak 85 lakott hely volt és ezek nagy részében is csak néhány ember élt. Az összeírók a jegyzőkönyvek szerint sok elhagyott falut, várost, "pusztát" találtak, melyek lakóssága a törökök pusztító uralma alatt megsemmisült. Legtöbb ilyen elhagyott helynek még a nevét sem tudta senki sem megmondani. Nagyon sok régi lakott területet, várost, falut, pusztát új lakókkal telepítették be és ezeknek a telepéseknek a régi nevekről természetesen már fogalmuk sem volt, sem a régi hagyományokról.

Igy születhetett az a vaskos tévedés is, hogy az Alt-Ofenre telepített németajku polgárok az Ofen elnevezést a Buda-név fordításának vették s így az Alt-Ofen elnevezést Ó-budának fordították. Az Ofen név azonban ugyanugy "kemencét" jelentett, mint a "Pest" szó. A névadó kemencét a régészet a mai Óbudán ásta ki. Még legutóbb is került ki az óbudai földből egy ilyen ősi kemence. A pest elnevezés és egyszerű fordításból ered és az egész vidékre kiterjedt, a mai Buda neve is közismerten Pest volt évszázadokon át. IV. Béla a XIII. század közepén oklevélben intézkedik a pesti várról és Zsigmond király a XV. században még a Pesti vár polgárainak jogait újította meg. Ez a Kemence-Ofen-Pest volt a helyes ősi elnevezés, a Buda nevet csak attól kezdve viselhette, amióta az egyetlen, kizárólagos királyi székhely lett.

Schoenwisner István 1778-ban kiadott könyvében foglalkozott Vetus-Buda Helyrajzi kérdéseivel. A mai Budán talált római-kori leletekből s más adatokból azt állapította meg, hogy ezek a leletek Aquincum maradványai. Alt-Ofent a régi írásokban oly sokszor említett ősi Budával, Vetus-Budával azonosította. A régi Buda szerinte tehát Aquincum helyén volt. Ezek után a leg-határozottabban tagadta azt, hogy a honfoglaló magyarok a Sicambria nevű város romjain építették a későbbi Budát. Nyíltan csalásnak minősítette azt a Bonfini által ismertetett kőfeliratot, mely szerint a várost a rómaiak korában a Siacamber légio katonái

építették újjá és ekkor a maguk nevére nevezték el Sicambriának. Schoenwisner nem óhajtotta észrevenni, hogy Sicambria és Aquincum Óbuda adatai nem azonosak, hogy két különböző városról beszéltek a régi adatok is. Így egészében tagadta Sicambria létezését, azt állítva, hogy azok akik Sicambria és a régi Buda azonosságát állították, általában Bonfini hamis adataira támaszkodtak.

Ugyanekkor mégis kénytelen volt elismerni, hogy.: "már a Bonfini-féle kőfeliratának közzététele előtt igen sokan voltak, akik arra a meggyőződésre jutottak, hogy a régi Buda valóban Sicambria romjaira épült.." /270. old./ A régi irásokban, krónikákban stb. található ilyen szövegeket egyszerűen mesének minősítette. Könyvében cáfolni igyekezett azt is, hogy létezett Sicamber-légio a római seregben, amint azt a Bonfini-féle felirat állította. / 202. old./ Elismerte azonban, hogy Tacitus, Claudius és Plinius is írt már a Sicamberek seregeiről, mint a rómaiak szövetséges csapatairól. / 263 old. /

Figyelembreméltó azonban, hogy a Sicamberekről szóló első hírek a római történelemírásban akkor jelennek meg, amikor Pannóniát hódításaik révén megismerték. Azt, hogy a Sicamberek Pannónia-beli népek voltak, jelzi az is, hogy a rómaiak először a trákok ellen vonultak fel. - Mint jó német - Schoenwisner elfogadta Althammernek azt az állítását, hogy a Sicamberek a Rajna mellől származtak, pedig ez az az adat csak arra az időre vonatkozik, midőn a Sicamberek a Rajnán keresztül átvonultak. Hiszen már Herodotos írt a Duna melletti "sican"-okról. Schoenwisner nem vett tudomást az olyan adatokról, amelyek a Sicamberek Duna-melléki származásáról szólnak. /Ursperg, frank-történelem, Albericus stb. / valamint arról sem, amit erről Kézai, Thuróczy-, Sambóki-Budai-képes krónikák tartalmaznak, amelyek mind a Bonfini kőfelirat közzététele előtti időkben íródtak és erős, megbízható hagyományt képviselnek. Ezek pedig mindannyian azt állították, hogy a régi Buda Sicambria romjain épült fel. Mint ahogy ezek az írók ismerették a frankoknak a Duna-melléki Sicambriából való származásáról szóló legendát is.

A francia hagyomány szerint a frankok ősei Trójából származtak és a Duna melletti Sicambriából indultak Nyugatra és értek el a Szajnához ahol Párist alapították. Páris trójai királyfi emlékére.

A népek nagy hagyományait helytelen volt ily egyszerűen mesének nyilvánítani. Az a tény, hogy a nagy frank birodalom megalapítóját, Chlodwigot Reimsben Remigius püspök: "Hajtsd meg a fejed büszke Sicamber és imádd, amit eddig megégettél és égesd el, amit eddig imádtál" - szavakkal keresztel meg, igazolja a "legenda" régiségét, eredetiségét.

Ez a 496-ból származó szöveg nem lehetett azért sem alaptalan, mert az azóta finom alaposan dolgozó régészeti és történelemtudományi kutatómunka összes eredményeit figyelembevevő modern francia történelemírás is ugyanúgy Keletről, a Duna-mellékről több hullámban is érkezett népekből származtatja a frankokat, sőt elődeiket a gallokat is.

Schoenwisner az Aquincum-Alt-Ofen-Vetus-Buda teoria elismerése érdekében meg kellett döntenie az ősi hagyományt, hogy a királyi székhely, az eredeti Buda, Sicambria területén létezett valamikor. Ezért kellett tagadnia Sicambria területén létezett valamikor. Ezért kellett tagadnia Sicambria létezését, pedig Sicambria valóság volt, voltak Sicamberek, Sicambriaiak, kellett tehát lennie Sicambriának is. Sicambria, mint helységnév, ősrégi és Magyarországon a XIII. századtól /kézai/ a XVII. századig /Istvánffy/ általánosan ismert helyiség volt. Kétségtelenül élő, létező város, hiszen Pilis-megye 1516 február 11-én kelt oklevelében és a váci káptalan 1528 június 15-én kelt oklevelében, mint egy területi vitát eldöntő, helyrajzi pont szerepel Sicambria vize., sicambriai malmok említésével, Oláh Miklós a XVI. század végén mint Sicambria városát említi.

Schoenwisner állítása alapvetően hamis volt, hiszen ismerte a XVI. században élt Lázius Wolf bécsi egyetemi tanár adatait, említést is tett róla. Lázius pedig azt írta, hogy Vetus-Buda - Sicambria Herculia / Castra ad Herculiam/ helyén volt. A középkorban igenis jól tudták azt, hogy Aquincum volt a neve a mai

Óbuda területén létezett római kori városnak: Ortelius így is jelezte 1598-ban egy kora középkori, Pannoniát ábrázoló térképén. Az "Anonymi Descriptio Europae Orientalis", melynek szövege 1308 táján keletkezett, már említette Aquincumot. Ismerte az Itinerarium Antonini szövegét is, abból pedig pontosan ismerhette Hercules Castra Esztergom-környéki helyzetét. Schoenwisner ismerte azt, hogy a "Gyógyító nympháknak" szentelt fogadalmi oltárt Esztergomnál találták, tudta, hogy Esztergomnál héviz források voltak és hogy Anonymus Attila városát a felső hévizeknél fekvő városként jelölte és a "felső héviziek" megjelölés csak az esztergomi hévzvízforrásokat jelölhette, mert az alsó csoport volt a budai hőforrás és így logikus lett volna a várost a felső, az Esztergom-környéki melegvizeknél keresni.

Am Schoenwisner korában nem volt kívánatos a magyar régészetnek egy tényleg magas kulturájú magyar főváros romjait kiásni. Azt kellett látni a világnak, hogy Magyarország területén a rómaiak csináltak kulturát, majd utánuk az osztrákok! Ez a gondolat kellett vezesse azokat, akik a régi Herculia - Sicambria, Attila város - Buda végleges eltüntetésén fáradoztak, de ezek persze osztrákok voltak. Sajnálatos - és csak a Schoenwisner körüli tekintélytisztelőnek és hatásának tudhatjuk be - hogy ez a Vetus-Buda - Aquincum azonosítási teoria két évszázadon keresztül fennmaradhatott és így a későbbi Buda-kutatók és ezen az úton maradvány keresték a megoldást.

Rupp Jakab, a Magyar Tudományos Akadémia által jutalmazott művében vita nélkül elfogadta Sicambria, Etzelburg, Buda azonosítását Óbudával, illetőleg Aquincummal, bár ő is láthatta, hogy a helyrajzi pontok nem egyeznek. Tudott arról, hogy a régi Buda határai a Pilis-hegy és az esztergomi polgárok által használt nagy ut, a pilisi Pazanduk falu, a Hegyes- és Mogyorós-hegy körül volt / 13. és 34. oldalak. / Tudott a Buda-környéki pálos barátok Szentlélek és Szentkereszt kolostoráról / 17. old. / és tudott a pálosok pilisszentkereszti, pilisszentléleki Esztergom-környéki kolostorának azonosságáról / 250. old. / tudott arról is, hogy Esztergom melegfürdőinél volt a Villa de Calidas Aquas, Meleg-víz falu, és hogy ez határos volt Budavárával / 13. old. /

Rupp Jakab tudta azt, hogy Buda határos volt a Mogyorós-heggyel és egyúttal azt is tudta, hogy ez a Mogyorós-hegy Esztergom mellett volt. / 22. old. / tudott arról, hogy a Budai, Szűz Mária szigeti apácák a budai, Vetus-Budai előhegyeken levő Alba Ecclesia /Fehéregyház/ előtt megkapták egy héviz-patakon lévő malmot, hogy ez a malom a szentléleki egyháznak a közelében és ezek a birtokok Pilis megyében voltak. / 24-25. old. / hogy a Vetusbudai, Szűz-Mária szigeti apácák Mátyás király rendeletére állandóan a visegrádi erdőkből kapták a tüzelőfát, így nem élhettek a mai Ó-Budán. Rupp pontosan száz évvel ezelőtt kiadott könyve elég adatot tartalmaz arra, hogy már akkor megállapíthatták volna a régi Buda a mai Esztergomhoz való közelségét, a királyi központ egészen a XV. századig a Pilis volt, a középkorban a szokásnak megfelelően az udvar a vallási központ - Esztergom - szomszédságában maradt.

Salamon Ferenc a múlt század végén a főváros megbízásából írta értékes művét, Budapest történetét. Salamon ismerte az Itinerarium Antonini római-kori utleirást, ismert, hogy a Duna parti várrendszerek összeköttetésére szolgáló Aquincum-Brigetium utvonalon Esztergom alatti helyzetben volt Hercules Castra. Salamon tudta, hogy Lázius Wolf 1535-ben járt ott és azt írta le, hogy a régi Buda volt régebben Herculia-Sicambria. / 89. old. / Am Salamon, miért miért nem, ezt az utvonalat erőszakos és értelmetlen indoklással áttette az Óbuda-vörösvári-dorogi völgyvonulatba. / 273 old. / így megszüntetve annak szükségességét, hogy tárgyalja a régi Buda és az Esztergom-melletti Sicambria egyezésére mutató bizonyító adatokat.

Bártfai - Szabó László 1935-ben megjelent könyvét Györfly György a Vetus-Buda problémák legjobb összeállításának jelezte. Ebben a könyvében a szerző 187 Vetus-Budára vonatkozó oklevelét és oklevélkivonatát közölt, igen sok fontos helyrajzi adattal. Ezek tanulmányozásából megállapította, hogy a régi Buda határaitól készített, 1212, 1355, 1510 és 1524. évi s más oklevelekben talált határleírások, helyrajzi adatok nem alkalmasak arra, hogy ezek felhasználásával a mai Ó-budán ki lehessen rajzolni a régi Buda térképét. Ugyanakkor a határjárás oklevelek adatait

még így is megpróbálta Óbuda területére lerögzíteni. Tapasztalhatta, hogy az oklevelek Pilis-megyei területekről szólnak Buda szomszédságában az említett helyek /Pilis-hegy, Mogyorós-, Hegyes-hegy, Szamárkő, Pazanduk falu, Bana-föld, Kovácsi, Kerekkut, Tanya halászhely, Uzaháza hegye, Ridegkut, az említett Szűz Mária sziget, Őrs falu, Nyék, Felső-hévvizek, Alba-Ecclesia / Fehéregyháza/ Olvashatta régi oklevelekben, hogy a Szűz Mária Szigeti apáca-kolostornak ugyyszólván minden birtoka, háza, földje malma stb. Pilis-megyében, Esztergom közelében volt / 17o. old./ Hogy a régen keresett Buda környéki Geysa-vásár nevű hely az Ipollyal szemben Esztergomhoz közel volt, mindamellettt észlelnie kellett az oklevelek szövegéből, hogy ezeknek a helyeknek a leírásakor az oklevélszerkesztők minden esetben legfőbb iránytadó vonalnak az esztergomi polgárok útját, az esztergomi nagy utat / Via Magna Strigoniensis / jelölték meg, mégsem revideálta az eddigi óbudai elképzeléseket. Bártfai-Szabónak arról is volt tudomása, hogy a pálosoklevél-kutatása szerint az Alba Ecclesia a Pilisben volt és nem a mai Óbudai területén / 21. old. /

Gárdonyi Albert 1941-ben írt könyvecskéjében igen jó összefoglalóját adta a régi Budára vonatkozó adatoknak. Ismer- te az eddigi Sicambria név régi használatát, azonban Schoenwisner alapján állította, hogy Sicambria nevű város soha nem létezett. / 8. old. / bár ismerte azokat az okleveles adatokat, melyek sze- rint a Sicambria elnevezés közkeletű volt és alatta a régiek nem Óbudát értették. Ismerte azokat az adatokat, melyek szerint en- nek a városnak Esztergom szomszédságában kellett lennie. Ismerte az írásbeli bizonyítékokat az 1223 évi nagytüzzről, melyek szerint Esztergom és Vetus-Buda egyszerre égett le. / 8. old. / Tudta, hogy Kézai szerint a hun-római csata Sicambriánál zajlott le és ismerte a Kézai által említett csata- és temetkezési hely azonos- ságát az Esztergom-melletti Szamárkő területével. Tudott arról is, hogy az Alba Ecclesia / Fehéregyháza / azonos volt a Vetus-budai Boldogasszony templommal. / 12. old. / és hogy az állítólag még Nagy Károly építette a frankok-avarok feletti döntő győzelmének

emlékére, de tudta Gárdonyi azt is, hogy az avarok csapatai a mai Buda területére nem vonultak be. / 14. old. / Végül írásbeli dokumentumokat ismert arról, hogy a régi Buda melletti Geysa vásár, melynek helyét előtte is sokan kutatták- azonos volt a Felhéviz nevű helységgel, de arról is tudott, hogy ez a Geysa vásár az Ipoly torkolatával szemben Esztergom határához közel volt. / 21./ Megállapította ő is /Rupp után/, hogy a felhévizi keresztetek rendháza, a Szentháromság-rendház mindig az esztergomi keresztetek Szent István rendházának bélyegzőjét használta, tehát azonos vezetés alatt volt. Ilyen szoros össze- függés nem állhatott volna fenn, ha a felhévizi Szentháromság- rendház - ahol eddig hitték - a mai Óbudai területén lett volna / 58-59. old./ Felhéviz, amikről Anonymus is írt, csak az Esztergom - környéki lehetett, mert az volt a Duna felsőbb ré- szénél. Gárdonyi észrevételezte ezt is, hogy a Felhéviz elne- vezés Anonymus idejében a mai Buda területére értelmetlen volt. / 11. old. /

Szilágyi János már a legújabb ásatási eredményeket is ismerte és könyvében még sem vetette fel a gondolatát annak, hogy Schoenwisner is tévedhetett, pedig tudta, hogy nem régiben Aquincumban egy téglakarcolatot találtak, ami igazolta egy sicamber katonai alakulat Duna-menti területén való létezését és tudta, hogy Schoenwisner Mária Terézia császárnő utasítására járt el és hogy a bécsiek Aquincumból is elvitték az értékesebb leleteket.

Ugy látszik tehát, hogy a kutatók mindig beleütköztek a hibás teória miatt az ellentétekbe. De miután az ásatók minden ásatásnál igyekeztek munkáikat sikeresnek feltüntetni, termé- szetesen ez olyan magyarázatokat szült, amelyek a negativumok mellett is sokakat megtévesztettek.

Semmi sem igazolja azt a feltevést, mintha Anonymus és Ké- zai Sicambriának, Attila városát, a mai Óbuda területét tartották volna, sőt világos, hogy nem az akkor ismert Aquincumról írtak. A mai Buda területe hosszú évszázadokig is Pest néven szerepelt.

Anonymus /LVII.fej./ is így említi. A mai Óbudán talált ősi kemencéktől származó "Ofen" a legősibb német neve a mai Budának és Óbudának. Az Ofen nevet már irásokban is használták a XIII. században erre a területre. Vetus-Buda nevet viszont a német szövegekben már a XI. századtól Etzelburgnak írták. Az Ofen és az Etzelburg elnevezés seholsem szerepel semmilyen írásban, egy helysége értelmében és sehol senki sem írta azt, hogy Ofen azonos lenne Attila várával. A mai Buda "Buda" nevét csak a régi Buda-latin szövegekben "Vetus-Buda"-pusztulása után vette át.

Kézai szerint Attilát szintén az országutnál, a Bálványkőnél temették el. Kézai leírása szerint a magyarok a Dunán Pestnél és Szobnál keltek át a vizen a mai Pilismarótnál/ ahol akkor Szvatoplug várát vették be és ott ölték meg Szvatloplugot és állítólag Marótot is.

Ortelius Ábrahám belga földrajztudós 1597-ben kiadott egyik térképén "Herculia sive Sicambria" kettős névvel jelölte a várost, pontosan a mai Pilismarót térségében. Ez a Sicambriát azonosította a régi Budával Bonfini is. Mint láttuk, Kézai a XIII. században már más, talán biztosabb régibb forrásból ismerte ezt az elnevezést. Ezek után már szinte természetesnek látszik, hogy a rómaiak egyik fennmaradt utvonal-leírás az ismert "Itinerarium Antonini" valamint a "Notitia" római kori feljegyzés adatai alapján - mely szerint Aquincumtól kiindulva Ulcisia Castra /Szentendre/ és Cirpi Mansio /Dunabogdány/ után Herculina, Castra ad Hersulam következett - Salva Mansio /Esztergom/ előtt - 1906-ban a római kori adatok egyezésének megállapítása után a régészeti ásatásokat folytatta Pilismaróton és ott az akkori tudományos megállapítások szerint feltárták Herculina maradványait. Ezt igazolja az egyik legutóbbi térkép 1958-ban jelent meg Dercsényi Dezső ellenjegyzésével. Az ásatásokat vezető Finály Gábor leírása szerint a feltárások során egy 820 méter hosszúságú, bástyákkal tagolt kőfal maradványai és az azzal körülzárt dombtetőn egy 27 x 33 méter méretű oszlopcsarnok alapjait ásták ki. Finály a környéken talált sok római-kori pénz, téglák és cserépleletre hivatkozva a kiásott épületmaradványokat római-korinak tartotta, de maga is megjegyezte, hogy a pontos kor meghatározás érdekében szükségesnek látja az ásatások folytatását.

Herculia előkerülése abban az időszakban történt, amikor Árpád vezér halálának ezeréves évfordulója alkalmával emlékművet Óbudán terveztek felállítani és Fehéregyház Óbudán való elképzelését szent és sérthetetlen gondolatnak tartották. Senki sem vette észre, hogy Herculia Castra feltárása egyben Sicambria megtalálását jelentette.

Lübecki Arnold 1205-1210 között írt krónikája szerint I. Frigyes kereszteshadjárata alkalmával a német császár és kísérete Granban /Esztergomban/ szállt ki hajójából, ott III. Béla vendége volt. Onnan a magyar királlyal átmentek Attila városába, Etzelburgba, azt megtekintették majd annak környékén vadásztak. Aztán ismét Granban vették át a magyar király és királyné ajándékait és indultak a hajóval a Dunán a Szentföld felé.

Ebből a leírásból is világosan megállapítható, hogy az Árpád-korban és később is oly sokszor szereplő Etzelburgot semmiképpen sem lehet a mai Óbuda területével azonosítani. Nagyon valószínűtlen, hogy egy vadászat és egy romváros megtekintése miatt az idős császár feleslegesen megtette volna az Esztergom és Óbuda közötti hatalmas utat oda-vissza, amikor ugyanis arra utazott tovább. A Herculina-Sicambria-Pilismarót távolságu külön utra azonban elmehetett. Ez a leírás egyébként jól megkülönbözteti Gran-t /Esztergomot/ és Attila városát /Budát/ és igazolja azt, hogy Attila-város-Buda-Sicambria Esztergomnál volt, mint azt az Ortelius térkép adata is mutatja.

Most ismét gondoljunk Kézai megjegyzésére, hogy a Dunán Sicambriánál átkelt hunok vezéreit és Attilát is a Bálványkőnél -Statua Lapidea - temették el az országutnál a - cuve azoa - Köves-völgy oldalánál. Így a kapcsolatok még érdekesebbek lesznek, mert a mai Esztergom - Pilismarót határa mentén megtalálható ez a terület ugyanolyan elhelyezkedésben, ahogyan Kézai írta. A Herculina-Sicambria helyén lévő Pilismarót 1789-ből származó térképen ez a Kézai által említett országút Esztergom utjának van jelölve és ugyanott megtalálható a Kövek oldala - cuve azoa - elnevezésű völgyoldal és terület, valamint a középkori elnevezések szerint a Szamárkő - Statua lapidea - az ősi Bálványkő.

A Szamárhely vagy Szamárkő elnevezések a középkori térítő barátok gyakorlatából született. A pogányok és pogány szokások megszügyenítésére a Bálványos, vagy Bálványról ismert helyeket ők nevezték Szamár jelzővel. Így Bártfai-Szabó László és ezt a régi Szamárkő elnevezést azonosnak tekinti a még régebbi Bálványkő névvel.

Figyelemre méltó adatot tartalmaz egy 1292. április 20-ról származó oklevél. Ebben az oklevélben, amely egy birtok adásvételét rögzíti le, pontosan a mai Szamárhegy területének leírását kapjuk. Az oklevélben, mint helyrajzi pontok többször szerepelnek a "Szamárhegyi palotárom" és a "Szamárvár" elnevezések. Ez azt jelenti, hogy a Szamárhegyen az esztergomi országot, a Bubánat-völgy és a Szűz Mária-sziget környékén valamikor várpalota volt.

Azt tudjuk, hogy a hittérítő barátok szándékos névadása folytán Bálványkőből Szamárkő lett, de a Szamárvár elnevezést már ezzel nem lehet megmagyarázni. Egy várnak semmiképpen nem lehetett a neve Szamárvár. Itt, a mai Esztergom közvetlen szomszédságában ilyen elnevezésű várat egyébként semmilyen más ismert írás sem jelez. Ennek a várnak valamikor kétségkívül más neve volt és itt ez a név közismert kellett, hogy legyen.

A középkori irások Etzelburgot, Attila városát teszik a mai Esztergomhoz közel. A honfoglaló magyarok vezérei először "Attila várában" - egy régi várban - telepedtek meg és ott - a Szűz Mária-sziget mellett - alakult ki az ősi Buda vár. Attilát a Bálványkőnél az országot és a köves-oldal mellett temették el - ez is az említett Szűz Mária-sziget mellett van. A régi magyar krónikákból származó adatok szerint melyeket török forrásokból / Tharikh-i-Üngürüsz / ismertünk meg. Attilát Esztergom mellett temették el. Ennél a Budaváránál a magyarok vezéreinek mindegyike épített magának várat, ezért a törökök ezt a város-központot Jedikulinnak Hétvárnak nevezték. Ennek a hét várnak létezését több forrás látszik igazolni, például Cselebi szerint Buda elfoglalásakor a törököknek négy várat kellett Budánál elfoglalniok. A "hun-króniká"-ban Kézai azt is említi, hogy Attila első pannoniai udvartartását Scewen-nel tartotta,

a Seven pedig kelta-angolnyelven hetet jelent.

Anonymus korában a királyok vára Buda volt és csak azt tudták róla, hogy azt előzőleg Attila uralta. Ez a vár lehetett a pogány Bálványkőnél és ebből lett sokkal később egy rosszindulatu németfordításból "Szamárvár". Közismert az a tény, hogy a régi Budát minden német szövegben Etzelburgként említi. Egy rosszindulatu "elírás" már könnyen csinálhatott fordítást, amikor az Etzelburgot "Eselburg"-nak írta el. Így lehetett csak megérteni a Szamárvár elnevezést és így lehetett Attila várából Etzelburgból Szamárvár és a hegyből Eselsberg-Szamárhegy. Németnyelvi térképen ahogy tényleg Eselsberg néven szerepel. Az Etzelburg elnevezés a régi Buda várára vonatkozóan még Borbála királyné 1432-es Holcser bécsi bírósághoz írt levelében is szerepel: "Unsern sitze is Eczelburg". Az esztergomi országotnál lévő Szamárkő-Chmarkw - neve viszont már András király 1212. évből származó budai határjárás oklevelében is szerepel, mint az ősi Bálványkő akkori elnevezése. Kézai ezt nevezte az objektívnek tűnő - latin Statua Lapidea formában.

Ennél a pontnál érdemes kissé foglalkozni Knauz Nándor és a Szamárhegy kapcsolatával. Knauz esztergomi kanonok Simor János esztergomi primás megbízásából írt hatalmas műve, történelemírásunk szempontjait tekintve rendkívül jelentőségteljes munka volt. Szükséges azonban megállapítanunk, hogy az Alt-Ofeni születésű Knauz Nándor, esztergomi kanonok pontosan a Szamárhegy tövében építette fel kastélynak is beillő magánvilláját. Knauz bizonyára a régi irások rendezése során juthatott olyan adatokhoz, amelyek érdekessé tették számára ezt, az ő idejében még teljesen elhagyott Bubánat-völgyi tájat a Szamárhegy és a Csókáskő tövébe, hiszen az általa talált kelta sírkő, Solva hercegnő sírköve is a Szamárhegy környékéről származik. Ennek a sírkőnek eredeti fekvőhelye fontos lehetne az ősi kelta központ pontos helyének megállapításánál.

A kőbevésett római-kori bizonyítékot, az "Ad Herculiam" szövegű feliratos kőve a múlt század végén a Basaharc-nak nevezett területnél találták meg, mely terület felett a legmagasabb

hegycsúcson László Gyula és Székely György professzorok egy általam felfedezett hatalmas terjedelmű kőfallal körülvett vár létezését ismerték fel. László professzor a rövid felszíni leletvizsgálat után ezt a várat őskori, vagy ókori várnak minősítette, később azonban a falnak faragott kővekből rakott része is előkerült és Zádor Mihály egyetemi docens vizsgálatai alapján kiderült, hogy itt és a szomszédos emelkedőn - Hidegtelepkereszt - lévő eddig római-korinak ismert felépítményeken középkori rápitkezések is vannak. A Szamárhegyen ugyanolyan sziklába vágott falakat találtam, mint a visegrádi Mátyás palota terraszképző sziklafalain. E terület hatalmas erejű ősi védelmi központnak látszik. Talán itt lehetett Hercules vára? Akkor viszont mi volt a Pilismaróton feltárt hatalmas oszlopcsarnok? Az akkori jelentések szerint az ott talált épületnek négy sorban hat darab oszlopa volt, azoknak alapjai maradtak meg. A térképen keresve a régi elnevezéseket, utmutatás a kérdések megoldására, Martónál beleütközünk két érdekes helységnévbe, ez a Kis-Hábod és Nagy-Hábod. Óbad nevű helyiség ismert itt a középkori oklevelekből, ez a középkori Óbad szó alakulhatott át idővel Hábod-dá. Az Óbad régi francia szó és jelentése azonos latin albával.

A Hábod-Óbad-Alba azonosság felvetődése, azért érdekes, mert többek között / pl. Bonfini / az Alba-Ecclesiát még Nagy Károly frank király, római császár állíttatta a pogány avarok leverése és megkeresztelése emlékére. A francia Aubade - Alba virradatot és egyben Mária-Boldogasszonyt jelentő ismert értelmezése a pogányok térítésére utal és egyben a Hábodnál megtalált ősi Boldogasszony-templom maradványainak Pilismaróton való létezését emeli nagy jelentőségűvé. Ugyanigy fokozódik a jelentősége annak a ténynek, hogy a Pilis területe telè van Árpádkori létesítmények maradványaival. Csak Pilismarót kisu-gárvási övezetében ismert a pilisszentléleki, pilisszentkereszt-i, klastropusztai kolostorrom, a dömösi prépostság maradványa, az esztergomi-visegrádi vár és ehhez jönnek a most előkerült régi vármaradványok. A történelem adatai is azt igazolják, hogy a honfoglalás idejétől a királyi család főbb eseményei a pilishez kapcsolódtak. Szent István király fia, Imre herceg egy pilisi vadászszerencsétlenség áldozata lett: I. Béla királyra

Dömösön vakította meg, Álmos azután egyideig a dömösi kolostorban élt fiával a későbbi II. vagy Vak Bélával, Gertrud királynét a Pilisben ölték meg. Tehát ugyyszólván minden király-tragédiánk a Pilishez kapcsolódott. Így figyelembe kell ma már venni Evlia Cselebi török világutazónak az 1660-64 évekbeli magyarországi tartózkodásáról írt beszámolóját. Megírta, hogy Buda három órás kocsiutra volt Gül Baba sirjától, ettől a sirtól 7000 szőlőskertet számolt meg Budáig, amely szerinte Esztergom kerületében volt és azt is, hogy ott Esztergom alatt valamikor egy nagy város volt, de amikor ő ott járt, a város helyén már csak szőlők és gyümölcsösök voltak, a törökök a város helyére erdőket, gyümölcsösöket, szőlőket ültettek. Cselebi irásából tudjuk, hogy Buda elfoglalása utáni napon a törökök kirendelték alakosságot egy közeli térségre és ott 70.000 embert lemészároltak. A magyar történelemírás csak egy ilyen szörnyű vérengzést ismert, azt, hogy a törökök Pilismarót határában 25 ezer családot gyilkoltak le. Ez rávilágít Pilismarót nagy fontosságú helyzetére. Erről a tömegmészárlásról egyébként Cselebi megemlékezik az Alba Regia ostromáról írt sorokban is, ahol ugyan csak 70 ezer ember leöléséről írt. Figyelemreméltó jelenség, hogy ennek a nagy öldöklésnek emléke nem Székesfehérváron, sem a mai Budán nem volt meg soha sem és a hivatalos történelem írás sem említi ezeket a helyek történeténél. A most előkerült adatok természetesen logikusan igazolják, hogy miért van meg ennek a tömegmészárlásnak az emléke itt Pilismarótnál.

A Pilis uralmi központja nem a mai Esztergom volt. Hiszen tudjuk, hogy az ott lévő palotát I. Imre király 1198-ban már odaajándékozta az esztergomi érseknek, így bizonyos, hogy a magyar királyoknak akkor máshol volt a lakóváruk s ez már ennél is különb volt, mégis Esztergom közelében kellett, hogy legyen. Erről tanuskodik a pápa 1203-ban kelt oklevele, melyben úgy rendelkezik, hogy a magyar királyoknak csakis az esztergomi érsek nyújthatja az egyházi szentségeket. Ez logikusan igazolja azt, miután naponta kellett találkozni az érseknek a királlyal, hogy a királyi vár közel volt Esztergomhoz. A magyar középkorban a

királyi kancellária vezetői általában az Alba Ecclesia papjai közül kerültek ki. Az Alba Ecclesia - mondhatni - a királyi család egyháza volt. Annyira szokássá vált, hogy az albai prépostokból lettek a királyi kancellárok, hogy ezt végül jogszokássá emelték. Egy pápai vizsgálat megállapította, hogy a királyi kancellárság az Alba Ecclesiához tartozik. Ezért is tarthatatlan az a régebbi álláspont, amely szerint a királyi kancellárok a mai Székesfehérvár egyházából kerültek volna ki, hogy az Alba Ecclesia azonos volt a székesfehérvári egyházzal.

A mai Székesfehérvár neve ősi keletű elnevezés. Anonymus krónikájának XLVII. fejezete szólt erről, amely elmondja, hogy Eudu, Ete vezér fia Árpád parancsára hogyan foglalta el a Dunán-tul Duna parti részét és hogyan kapott ott Árpádtól birtokot, ahol Eudu várat épített, ahol "széket" alkotott magának, melyet azért Zekuseu-nak neveztek. Azt is megírta Anonymus, hogy ez a vár ugyanott volt, ahol ma Vajta van / Fehér-vár melletti Vajta / Az Alba nevet Anonymus itt sem említette, mert hiszen az Alba Ecclesiáról már megírta / LII. fej. /, hogy az Árpád sírjánál építették fel Attila várost Buda mellett. A mai Székesfehérvár nevet még a török uralom korában is ugyanugy írták, mint ahogyan Anonymus. Ez a Zekuseu -Székes elnevezés azonban valószínűleg más eredetű, mint az ahogyan azt Anonymus magyarázta. Nem egy vezéri székhelyet jelez, hanem egy népcsoport régi elnevezését. Erre László Gyula professzornak az a megállapítása világít rá, hogy a keleti határszélre kitelepített székelység egyik eredeti elhelyezkedése a Dunán-tul Duna-menti területe volt, ahol többek között Eszék, Szekszárd, Bátaszék, Székesfehérvár később kialakult. Székesfehérvár neve tehát a székelység nevével rokon. Az Alba Ecclesia prépostjai sem székesfehérvárról kerültek a királyi palotába kancellárnak, hanem a Buda melletti Alba Ecclesiából.

Tudjuk is- nemcsak az Anonymus - krónikából, hanem több hiteles oklevél adataiból, - hogy az Alba Ecclesia a királykoronázó és temetkező helynek ismert "Fehéregyháza" temploma a középkorban Attila városnak, Etzelburgnak, az előzően Herkuliának, illetve Sicambriának, végül Budának nevezett vár vagy város területe volt.

Albáról nagyon érdekes adatok találhatóak az Alba Regia felszabadítására 1600-1601-ben indított közös hadműveletek leírásában. Ruszwurm tábornagy a hadjárat parancsnoka katonás pontossággal írt a hadműveletekről. Ezekből megtudjuk, hogy az Alba Regia felszabadítására induló csapatok főgyülekező helye Győrvárosa volt a hadsereg egységes haderővé állt össze, azután Esztergomba ment és innen indult Alba felszabadítására. Kolonics ezredes lovascsapatával átküldték Párkányba, hogy a Duna tulsó partján végezzen felderítést. A Ruszwurm-féle felszabadító sereghez kapcsolódott később Eőrsi esztergomi várnagycsapata is. Ruszwurmtól származó ostrom-leírás világosan igazolja, hogy az ostrom magas erődítmények, szűk völgyek, erdők, tisztások. Ruszwurm leírja, hogy a harcok egyes szakaszában harcosait egy olyan szűk völgyben vezette a templom térségéhez, amelyen egyszerre csak három katona tudott előrehaladni. A török parancsnok a városnak folyó harcokat egy magaslatról, közelből nézte és innen adta parancsait. Az egész ostrom leírás bizonyítékát adja annak, hogy a régi Buda melletti királyi Alba hegyi vár volt. Mindez a Duna mellett történt, ezt bizonyítja egy a Nemzeti Múzeum metszettárában található XVII. századból származó olasz metszet is, amely Alba Regiát Dunamenti várnak ábrázolja. Ugyancsak ezt igazolja egy szintén olasznyelvű XVII. századi haditerv, mely szerint a keresztény hadjárat Dunán történő utánpótlását az Alba Regia körüli hegyi várak biztosíthatják. Ez a haditerv a szöveg további részében a mai Székesfehérvárt is említi, de már Stuhlweisenburg néven a nagykanizsai hadműveletekkel kapcsolatosan.

Amikor a pálos barátok a törökök kiűzése után visszatértek a mai Buda környékén keresték a Mátyás király által nekik adott Alba Ecclesiát s miután annak semmi nyomát nem találták, 1719-ben P. Terstyánszky Lászlót Pozsonyba küldték, hogy a budai káptalan ott őrzött oklevelei között keressen adatokat Alba holletére. Jellemző, hogy a régebbi felfogás szerint ez a kutatás nem vezetett eredményre, mert Terstyánszky azt jelentette: az Alba Ecclesia kolostora a Pilisben volt. Tehát a közvetlenül

a törökök utáni kutatás is erre az eredményre vezetett. Minden esetre érdekes, hogy Terstyánszky kutatása után a pálosok a pilismaróti Hábod-környéki kolostorba költöztek be. A kolostor területét akkor hatalmas, 3 méteres fallal vették körül a bekerített területen meg ott van a régi - talán az ősi templom, nagyméretű helye is. Ezt a kolostor kertét, pár évvel ezelőtt parcellázták és a szórványos építkezések alkalmával területén több egyházi jellegű épület alapjait ásták ki, köztük a ma is létező temetővel határos oldalon - egy kör alakú kápolna alapjait.

Ez a hábodi régi kolostor ott van az esztergomi út mellett, ahol a Malompatak át folyik az út alatt, a régi térképen még jelölve van a kolostor alatt 3 halastó is. Ez a helyzet pontosan megfelel az Alba Exxlesia fekvéshelyének, ahogyan azt a korabeli oklevelekben leírták.

A régi Buda és az Alba Ecclesia helyrajzi fekvésének kérdése tisztázása érdekében kimerítően kutatták Buda város - a régi budai királyi birtok - és a budai káptalani birtok határainak helyzetét, különösen a pontos adatokat tartalmazó 1212, 1355, 1510, 1524. évekbeli határleíró oklevelek alapján. Ezek a Buda környéken történt mintegy háromszáz év állapotát felölelő határleírások közel kétszáz éve ismeretesek a Buda kutatásnál. Ma már meg lehet állapítani, hogy a régi Buda határait leíró korabeli oklevelek nem a mai Ó-Buda határaitól szólnak. Olyan hegyek, völgyek, utak, patakok, tavak vannak ezekben felsorolva, amelyek Ó-Buda környéken nem lehettek sohasem. De tovább menve, az oklevelekben szereplő helyrajzi pontok a Szűz-Mária sziget, a Melegvízfalu, Felhévíz, az esztergomi utak, Hévíz-malompatak, Köveshegy, Kövesoldal, Szamárkő, Mogyoróshegy, Hegyes-hegy, Pilis hegy, Pazanduk falu, Geyza-vásár, a szentkeresztii és a szentléleki kolostor, a Halásztanya, az Akasztódomb mind-mind ott vannak azon a tájon, ahol a század elején a régi római-kori adatok alapján felkutatták és kiásták Herculia maradványait, amely azonos volt Sicambriával, Attila városával, ahol a honfoglaló magyar vezérek betelepültek, megalapították sok száz évig tündöklő központjukat.

A régi királyi központ "Buda" elnevezése nem is volt akkoriban törvényszerű. A Szent László vendégeként Magyarországon tartózkodó II. Boleszló lengyel királlyal a XI. század közepén ittjárt lengyel krónika író szerint pl. a király vára "Bazoar"-nak van leírva, amit inkább lehet Vasvárnak érteni, mint Budának és tudjuk is, hogy Szent István sokszor tartózkodott egy várban, melyet Vasvárnak hívtak. Ez a Vasvár nem lehetett a távoli Vas-megyei Vasvár, csak az a régi vár, mely régebben Etzelburg, Attila vára néven volt ismert. Több Árpád-kori oklevélben szerepel a királynék váraként ez a Vasvár. Ennek a régi Vasvár nevű várnak a nyomait megtalálhatjuk a Pilisben. Ez a vár maradvány Basáharcnál van. A Basáharc név a régebbi térképeken jelzett "Basarcból" s "V" és a "B" szokásos felcseréléséből következtetve ez a "Basarc" név pedig a "Vasarc"-ból származik, a Vasarc pedig a Vasarx - Vasvár szóból ered. Ma is szerepel Basarcnál a Vasarc mint hely-elnevezés. Térképeken lehet követni szóátalakulását.

Több adat is szól arról, hogy Buda és Alba körül számos más hegyi vár és erőd is létezett.

Ez az egymás mellett elhelyezkedő vár- és erődítményrendszer egészen világosan kifejezésre jutott a Képes Krónika XIV. századbeli képeiben, melyeken a királyi vár minden esetben úgy van ábrázolva, mint amely több hegyi vár szomszédságában létezett. Ezek az ábrázolások kizárták azt, hogy azok a mai Buda-környéket mutatnák. A régi Budán élő középkori művész - a képek Medgyesi Miklós miniátor, magyar festő munkái - kétségtelenül olyan területet festett le, ahol egymás mellett álló hegyivárak voltak, erősen hegyvidéki jellegű területen. A Krónika magyar munka volt és kivitelezői nagyon is jól ismerték a régi Buda-környékét. Lehetetlenné teszi a hamis ábrázolást az is, hogy ezt a Képes Krónikát a magyar király ajándékozta idegenbe, tehát megnézte és látta a képeket. Nem adhatott olyan művet ajándékba, melynek adatai eltérnek a valóságtól.

A Képes Krónika képei - a primitív kivitel ellenére is - megdöbbentő módon azt a képet adják vissza, melyet a Pilis helység mutathatott akkor, amikor még álltak azok a várak és várfalak, melyeknek nyomai most a Pilisben előkerültek.

Dömösön 1963-ban egy utépitésnél kora kőkori leletekkel együtt egy lakóház maradványait tárták fel. Ezt a leletet a régészet történetében eddig egyedülállóan legkorábbi lakóház-maradványnak minősítették. A dorogi bányászregészeknek ásatási tevékenysége kapcsán pedig a Pilis hegy egyik barlangjából csak pár évvel előbb került elő az a csontból faragott sip, melynek korát 20 ezer évesnek találták. Az egyik most felfedezett környékbeli várhegy tövében régi rézbánya és ősi kohónak a maradványait találták. Ez a rézlelőhely esetleg megoldhatja azt a kérdést, hogy a magyarországi önálló rézfeldolgozás hol született meg.

Az egyik pilisi Árpád-kori vár bemutatása alkalmával a vár mellett egy töltés-sáncon Korek József, a Nemzeti Múzeum főigazgató helyettese Halstatt-kori téglamaradványt talált és megállapította, hogy ott valamikor illyr-kelta lakótelep létezett. A Pilis e helyén ismert egy római-kori út maradványa, a Dobogókőn a római őrtorony létezését ismerjük, a Csibrik-domb tetején nem-rég került elő római-kori erődítmény-maradvány. Pilismaróton Herculia-Sicambria állítólagos romjait ásták ki a század elején, a Hosszu-hegyen ókori várat látott László és Székely professzor, a Hideglelőskereszt hegyen római-kori temetőről tudnak, - tehát az egész környék őskori, ókori és római-kori jelentősége igazolt. A Pilis tehát minden korban fontos szerepet játszott. Ha a visegrádi Mátyás-palota feltárásának a történetét nézzük, láthatjuk, hogy ennek a palotának szépségeit művészeti nagyságát tervszerűen tüntették el azok, akik hatalmas munkával vastag törmelék és földréteggel takarták el. Ez semmi esetre sem lehetett véletlen vagy az idő munkája. El kell ismernünk a török szerzők régi adatait, melyek szerint a régi Budát a törökök tervszerűen pusztították el. Ennek a tervszerű munkának az eredménye volt az, hogy ma Pilisben csak nehezen lehet felismerni a régi kultúra nyomait. Ismerjük azokat az adatokat, melyek szerint Vetus Buda már 1566-ban elnéptelenedett, és ami lakója még megmaradt 1595 után azok is Esztergomba menekültek.

Busbeck német diplomata 12 évvel a török megszállás kezdete után járt Vetus Budán és akkor azt írta, hogy ott minden összeomlóban volt. II. Szelim szultán 1568 március 14-én kelt levelében említette a császárral való megállapodását, amely szerint a határmenti várakat le kellett rombolniok és nem volt szabad semmit újjáépíteni. Így nyilvánvaló, hogy a multban egyes hatalmak tervszerűen törekedtek a régi város nyomainak eltüntetésére. És sajnos ez az igyekezett végül célhoz vezetett.

Mindezek után számomra nem jelentett meglepetést, hogy a térképeken és a régi irásokban is szereplő Herculina-Sicambria környékén, ott ahol a Szamárkő, tehát a Bálványkő állott, a pilisi régészeti leletek, illetőleg a leletek származására vonatkozó bejelentésem után folytatott régészeti kutatások - a basaharci ásatások - a római-országut, az esztergomi út mellett a Kő-oldalánál, a Kővek-aljánál hatalmas sirmezőket tártak fel. Itt különösen vezéri és főuri jellegű kelta- és avar-kori sírok kerültek felszínre. Kézai tehát az ősi temető helyét tökéletes pontossággal írta le az ősi Sicambria határában.

Ez a temetkezési hely az Ipoly-torkolatával szemben van. Az ásatások vezetője Fettich Nándor szerint az eddigi ásatási eredmények azt mutatják, hogy itt a Kárpát-medence legjelentősebb kelta- és avarkori temetője volt, a legujabb ásatási terület részén pedig egy szintén terjedelmes rézkori temető sírjai kerültek elő. Szerinte itt valóban egy ősi eredetű kulturális központnak kellett lennie.

Nagyon remélhető tehát, hogy a Pilis megjelölt környéke meg további számtalan döntő jellegű bizonyítékot rejt magában az ősi magyar királyi központ építményeiből, maradványaiból. Beigazolhatják még ezek, hogy tévedés történt, beigazolódik talán még az is, hogy miért ragaszkodtak oly sokáig ehhez a tévedéshez, hogy a mai Budapest régi vezetősége miért jutalmazta pénzzel, arannyal, kitüntetéssel mindig azokat, akik tüzzel-vassal fenntartották azt az elgondolást, hogy a régi Buda az Árpád-kori Buda a mai Ó-Buda környéke volt.

Ennek a régi téves Alt-Ofen-Vetus Buda teóriának a tartós fennmaradása megtévesztette a legjobban felkészült kutatókat is. A "Krónikáink és a magyar őstörténet" című könyve alapján Györffy György e tárgyról fontos megállapításokat tudott tenni. Ám, amikor a múlt eseményeinek helyrajzi vonatkozásait vitatta, nem tudott biztos alapokra találni, mert az Árpád-kor királyai központját a kérdéses időpontok vonatkozásában az általánosan elfogadott eddigi elképzelései miatt kénytelen volt a mai Ó-Buda területére tenni. Györffy a Kézai-, a Budai-, a Sámbocki- és a Képes Krónikákban felhasznált hun-magyar krónika eredeti szerzőjének személyét kutatva megállapította, hogy annak szerzője nem lehetett más, mint Ákos aki "1244-1268-ig udvari káptalan, 1248-1251-ig székesfehérvári örkanonok-kincstárnok, 1248-1261-ig királynői kancellár, 1254-1272-ig pedig mindezek mellett budai prépost volt" /i.m.159 old./ "Azt hiszem, hogy a három vonatkozás - királyi udvari káplán és székesfehérvári kincstár - ilyen meglepő találkozása egy személyben, feljogosít arra,- írja Györffy, hogy Ákos mesterben keressük a 13. századi krónika szerkezet szerzőjét. Neki állót érdekében és módjában a budai káptalant melynek husz éven keresztül prépostja volt - minden egyházat felülmúló módon kiemelni, multját és jogait öregbiteni, ő ismerte a székesfehérvári kincstárat olyan alaposan, hogy az ottheverő kincseket darabra leirhatta és mint királyi káplán és királynői kancellár, ő vezethette a dinasztikus szempontokat számontartó királyi krónikát éppen 1272-ig, a halálát megelőző napokig". /i.m.161.old./ "Béla király megbízásából 1266-tól az Insula Leporum-i Szűz Mária szigeti Domonkosrendi apácakolostor ügyvivője volt Ákos, ebben a minőségben 1272-ben bekövetkezett haláláig a kolostor minden felvetődő birtokügyét is intézte." /u.o. 173. old./

Máshol Györffy ezt írja." A szerző visszatér Keán kincsére és elmondja, hogy az elvesztett kincsekből Szent István a székesfehérvári bazilikát alapította." - " A fehérvári egyház - Alba Ecclesia - leégéséről tett megjegyzése egészen hallomás jellegű és a fehérvári egyház dolgainak ismeretét tükrözi." /169.old./

"Szent István ... a székesfehérvári egyházat .. arany oltárokkal keresztekkel és arany kelyhekkkel, továbbá a legtisztább arannyal és legdrágább kövekkel, himzett öltönyökkel bőven megajándékozta .. két misemondóruhát, melyek közül mindegyiknek a széle 74 márka legtisztább arannyal, drágakövekkel van kihimezve, melyeket Szent Benedek a római Szentegyház pápája Szent István kérésére oly hathatós kiváltságokkal ruházott fel, hogy aki misemondás közben azokat használja a királyt törvényesen felkenhesse, megkoronázhassa és karddal övezhesse." / i.m.160.old./

"Ez a kincsfelsorolás kitűnik rendkívüli tájékozottságával"- teszi hozzá Györffy - e leírás, mint egy muzeumvezető szavait idézi emlékezetünkbe. Csak olyan ember sorolhatta fel ilyen pontosan a székesfehérvári egyház kincseit, aki azokkal tüzetesen foglalkozott.. Ha most végignézzük a székesfehérvári káptalan tagjainak névsorát, 1235 és 1272 között, egyetlen thesaurarius címet viselőt sem találunk közöttük, Ákos mestert a királyné kancellárját, későbbi budai prépostot. Mária királyné 1248-ban kelt oklevele, melyet Ákos mester állított ki ezekkel a szavakkal végződik: 'Datum in Insula Leporum per manus fidelis nostricancellarii magistri Acus thesaurarii Albensis ecclesiae anno Dni MCC qudragesimo octavo. ' / im. 160.old. /

A hun-magyar krónikában döntőfontosságúnak leírt Tárnok-völgyi csatát is észrevételezi Györffy"... végül említi meg a szerző a hun-történetben Tárnok völgyet." /Itt Györffy aljegyzetben megemlíti, hogy nem látja igazoltnak azt a régebbi feltevést, mely szerint az idézett "Tárnok-völgy" azonos lenne az Érd-Batta melletti sirmezők környékének területével./ "A hun-történet véres csatájának színhelye Tárnok-völgy szintén a királynéi kancellár és budai prépost működéséhez kapcsolódik." /i.m.175.old./ Györffy ebben a művében tehát a bőven felsorolt adatokkal bebizonyította, hogy a magyar krónikák legtöbbször iránytadó hun-magyar krónika szerzője Ákos kancellár volt és hogy a krónika szerzője, mint budai prépost, albai prépost kincstárnok és királyné kancellár közel 30 évig élt a királyi udvar környezetében, a régi Buda központi életében mindig jelentős szerepkörben.

Részünkre most nem az fontos, hogy ki a krónika szerzője, de igen meggyőzőnek tartjuk tisztségeinek tüzetes felsorolását és bebizonyítottak Ákos szoros kapcsolatait a királyudvarral, az albai egyházzal, budai prépostsággal. Csak sajnálatos, hogy Győrffy e könyvének kiadásakor még nem ismerhette azt a tényt, hogy Ákos kancellár életének nagy részét pontosan azon a területen élte le, ahol a Pilisben a föld alatt rejtve nyugodtak a régi magyar királyi központ maradványai.

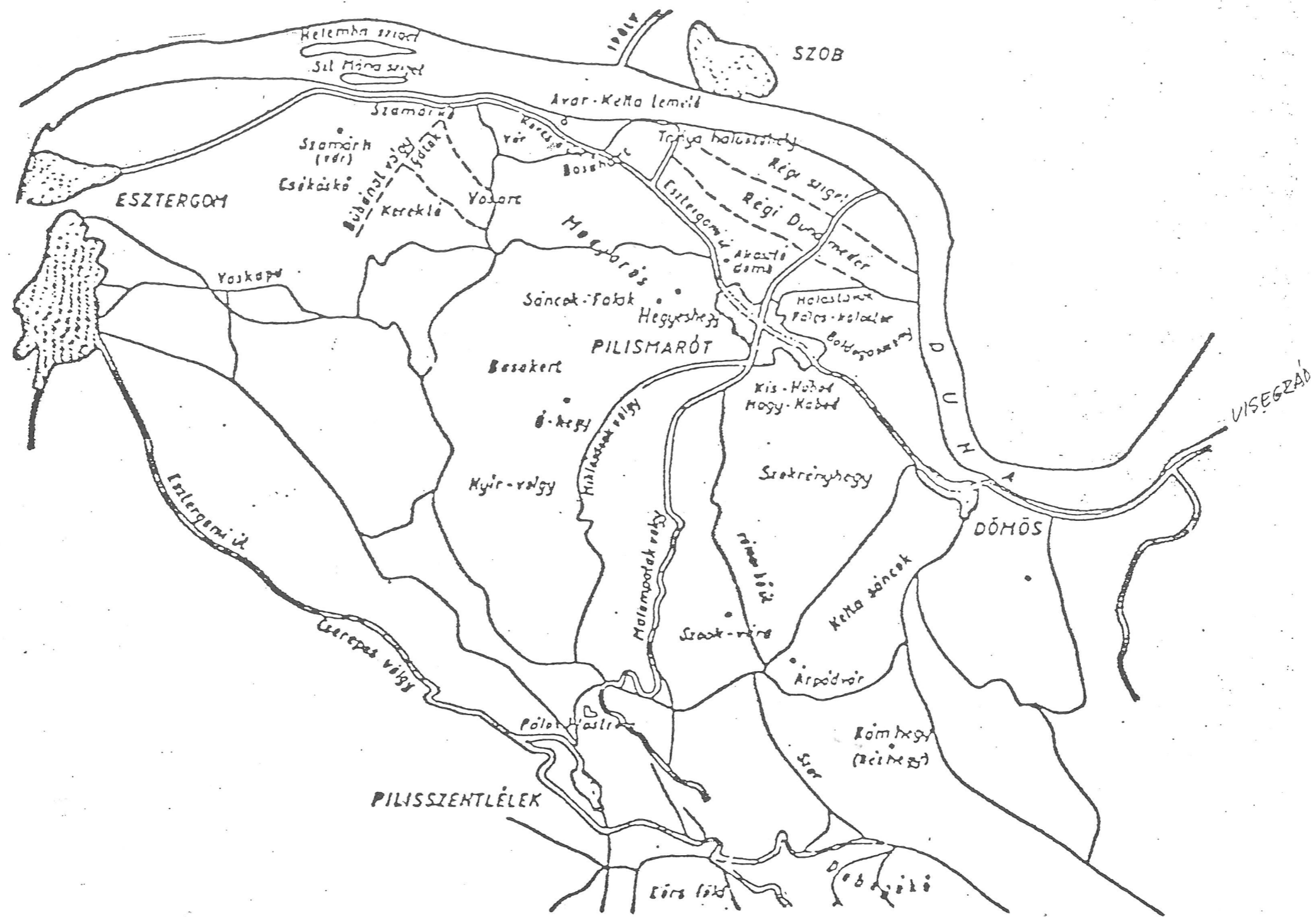
Ákos kancellár, udvari káplán, Alba Ecclesia-i kincstárnok, budai prépost, és a Szűz Mária szigeti apácák ügyeinek hű szolgálója patronusa ugyanis az Esztergom határvonalán lévő Bánat-völgy oldalában építtette magának palotát és élete végéig ott lakott. Ennek a palotának maradványait ezen a területen ma már mindenki ismeri. Az az ember, aki oly nagy szerepet vitt IV. Béla király és Mária királyné évtizedekig tartó hosszú uralkodása alatt, nem építhetett magának palotát Budától, a királyi udvartól, a királynéi vártól messzire levő területen. Ákos palotája viszont kétséget nem hagyva annak a területnek szomszédságában volt, ahol Herculina-Sicambria romjai előkerültek. Tovább menve Ákos kancellár nyilvánvalóan az általa kiállított okiratokban maga nevezte el a völgyet, ahol palotáját építtette, Tárnok-völgynek, hiszen ő albai kincstárnok volt. Béla király Ákos kancellár idejében adta ki 1249 november 28-án keltezett oklevelét, melyben Esztergomtól kiindulón úgy jelöli meg ezt a területet, mint amelyen királyi udvarnokok és tárnokok laktak. Ákos palotáját pedig 1288 május 12. és 1292. április 20-i oklevelek jelölik itt, ahol a palota romjai ismertek is, és ahová régi térképen / a Lascy-féle 1769-ből / Acus Palot néven, mint helységet is bejelölték.

A Bubánat-völgy Tárnok-völgy a Duna partjáig terjed és itt szemben, kis Duna-ággal elválasztva ott van ma is a Szűz Mária sziget, csak az itteni apácák kolostorának patronálását láthatta el az idős Ákos kancellár. Közeli palotájából az említett szerepet élete végéig vállalhatta.

. / .

A völgy másik vége mélyen benyulik a maróti hegyek mellett a Kerekkut-Kerektőig. A Bubánat-völgy négy részre volt osztva mesterséges töltésekkel, hatalmas vízduzzasztókkal, hogy halastavakat alkosson. A negyedik, legbelsőbb duzzasztott résznél áll Knauz kanonok régi villája és Ákos palotájának régi maradványa. A környező hegyeken biztos jelei találhatóak a régi várépítkezéseknek. A Bubánat-völgy, a Tárnok-völgy a hunok nagy csatájának a színhelye tehát közvetlenül ott volt a Bálványkőnél, a római-kori országutnál, a Kövek-alja, a Kövek-oldala nevű helyeknél, ahol Kézai / Ákos ? / szerint a hunok kapitányait és Attilát is eltemették. Itt meg kell jegyezni, hogy Győrffy minden esetben Székesfehérvárnak írta az Alba Ecclesiát. Ennek a Sicambria melletti Albának volt kincstárosa Ákos és onnan ismerte a koronázó miseruhákat. Egyébként is képtelenség lett volna abban a korban, hogy a mindennapos elfoglaltságot jelentő budai udvari kápláni, illetőleg királynéi kancellári tisztséget és a mai Székesfehérvár területén egy szintén mindennapos elfoglaltságot jelentő kincstárnoki tisztséget sok éven keresztül egy ember látott volna el. Ez csak úgy lehetett, hogy az Alba templom és a budai királyi, királynéi udvar egyhelyen volt, a tisztségeket viselő főpapnak tehát természetesen ott is kellett laknia.

Igy világosan kirajzólódik a királynéi vár, a királyi udvar, az Alba Ecclesia, a Szűz Mária sziget, Vetus-Buda szoros összefüggése, de most már - mint elválaszthatatlan - ezekhez hozzákapcsolódik Ákos kancellár lakóhelye is. Győrffy megállapítása tehát ma már így is érvényes: a régi Herculia-Sicambria - Attila város-Buda csak ott lehetett, ahol Ákos kancellár élt, és ahol felépíttette palotáját.

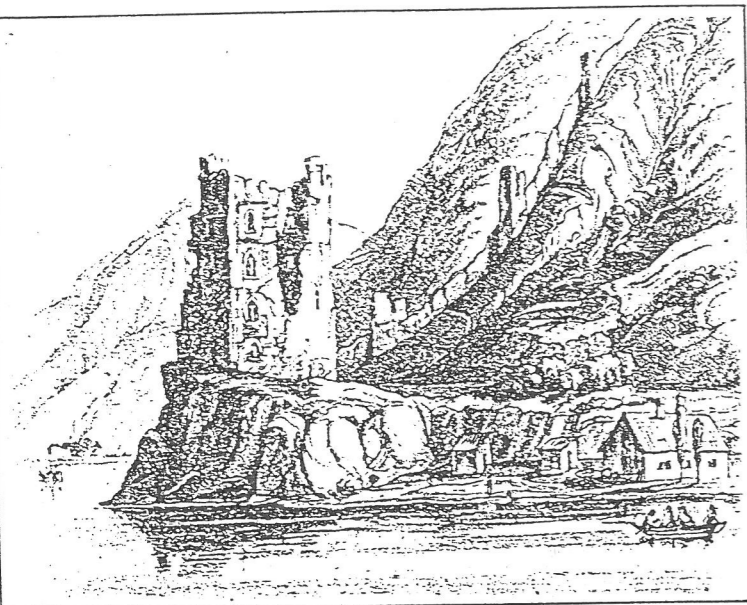

A SZERZŐ ÁLTAL VIZSGÁLT TERÜLET TÉRKÉPE

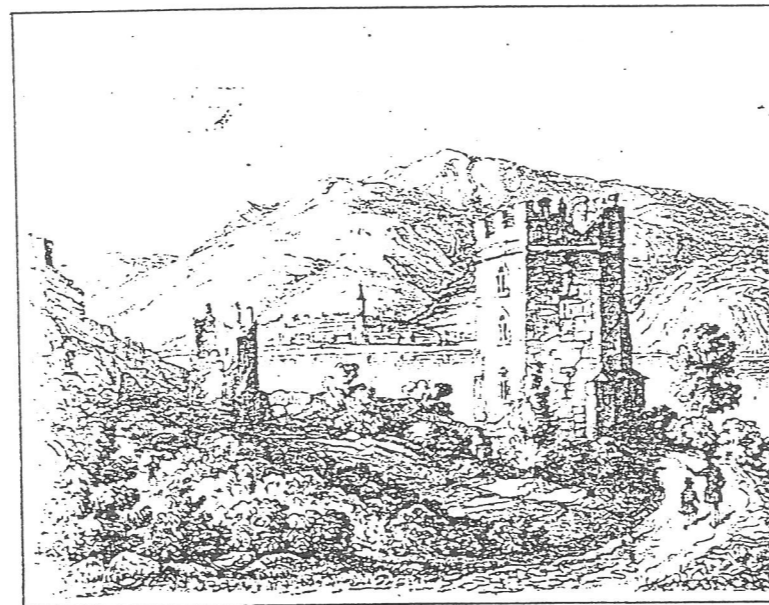
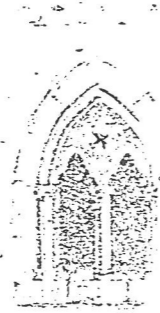
A 17-18. században a kihalt vidékre dunai svád telepések érkeznek, akik a romokból építik fel otthonaikat.

A város, a fellegvár, Mátyás renaissance palotavárosa földig lepusztul. Így kezdődik Magyarország új élete, mely ettől az első világháborúig Ausztriához, a Habsburg házhoz kötődik.

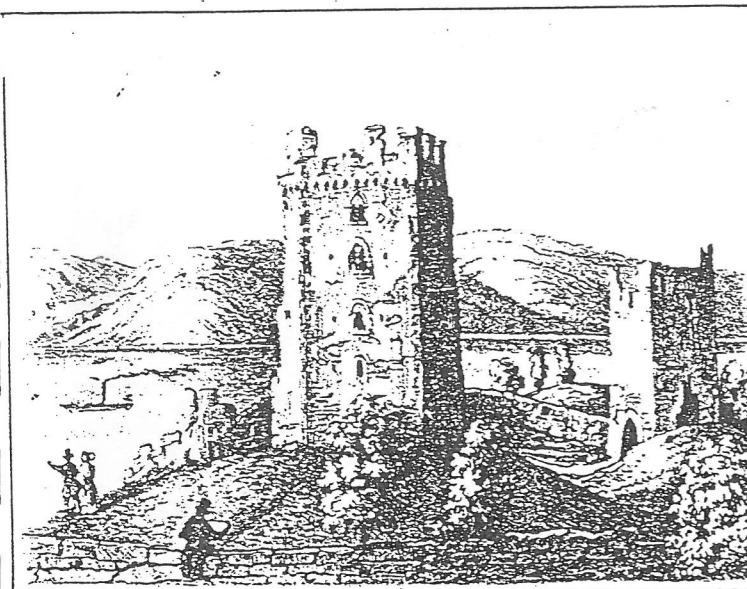
2./ A II. Világháború után, az államosítások során a Visegrád fölötti területek a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság kezelésébe kerültek. A várromok az Országos Művelődési Felügyelőség felügyelete alatt múzeumokká válnak, Visegrád község pedig lényegében egy szerepét veszített kisközösséggé süllyed vissza.

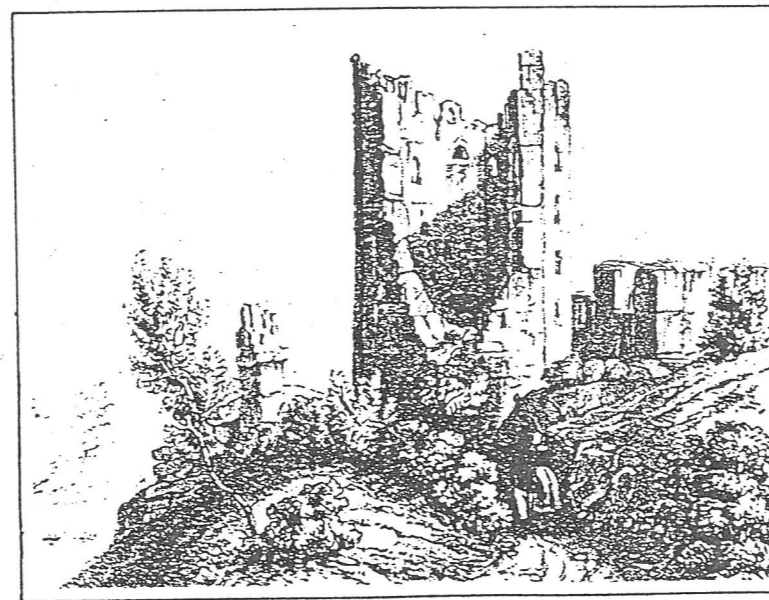
Ejszaki rész ; Nordseite

Keleti rész ; Ostseite.

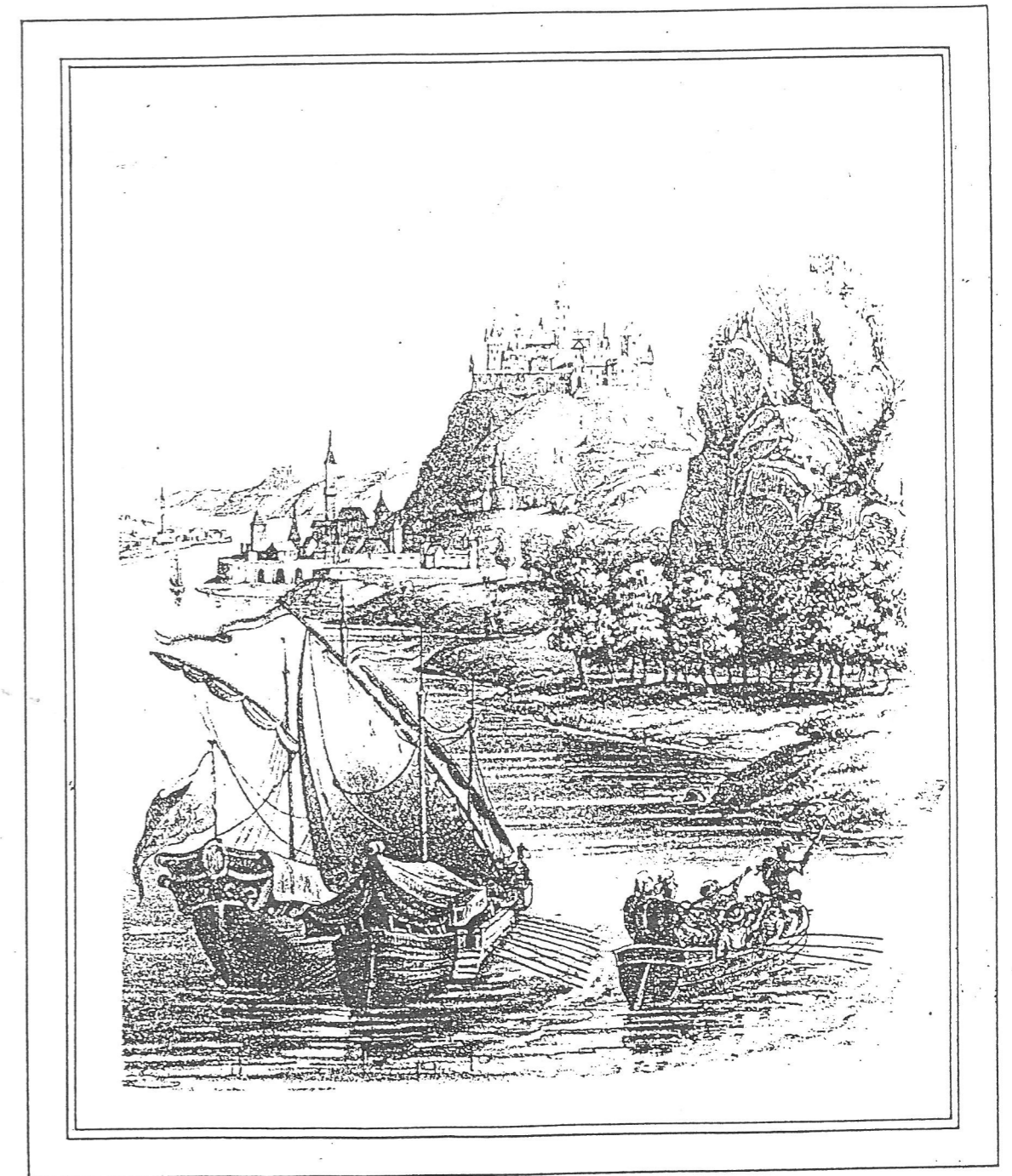
Déli rész . Südseite.

Nyugoti rész ; Westseite

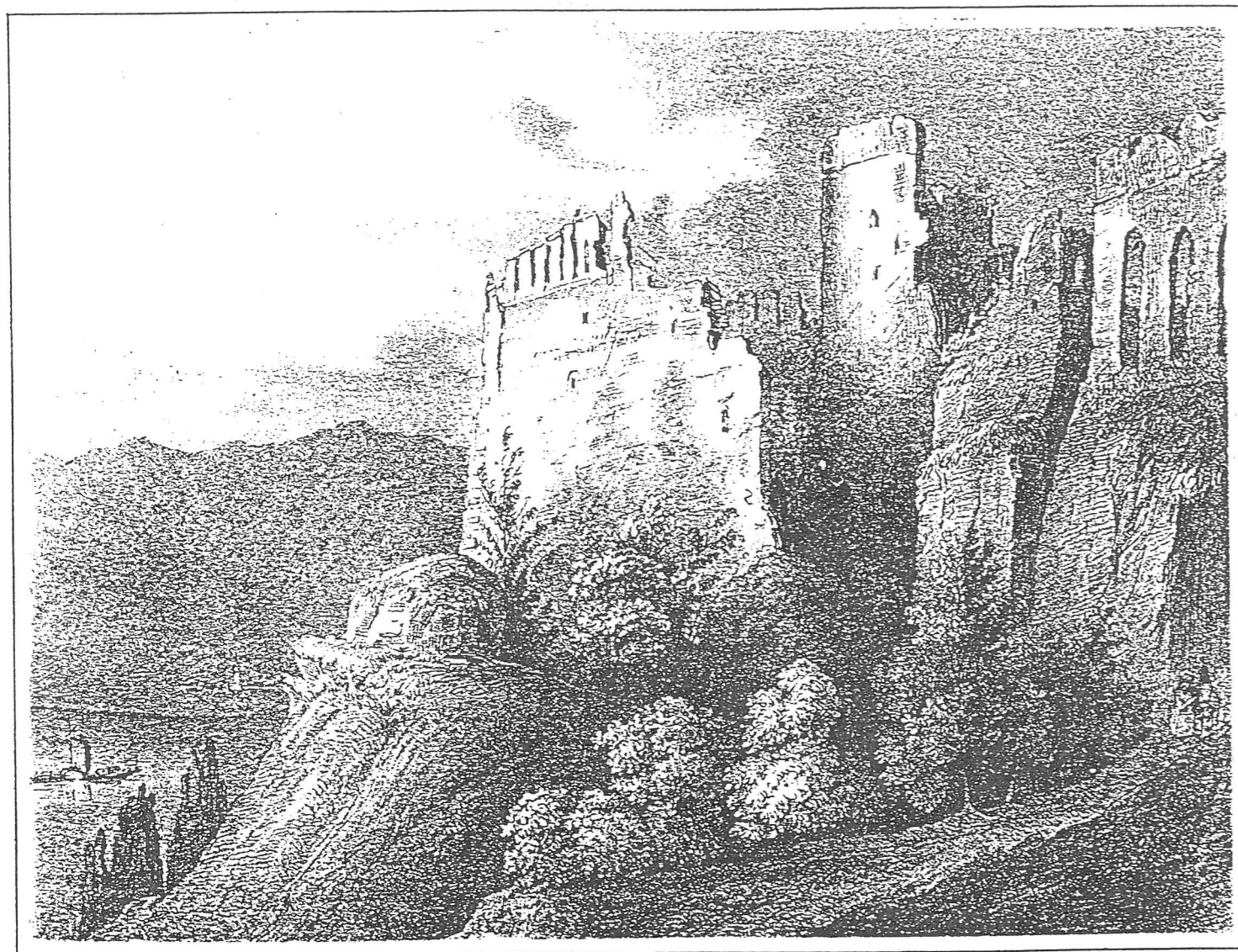
Salomon tornya a világ négy része szerint + Der Salomons Thurm nach den 4. Weltgegenden.

Visegrád.

Visegrád 1595^ében + Vissegrad im J. 1595.

Ennek ellenére visegrád vonzása erős marad. Évente többmillió ember látogatja meg, kiknek nagy többsége magyar. A Dr. Madas László vezette PAPG. a visegrád fölötti területen, Nagyvillámon, Kisvillámon, a Görgey bérceken, Mogyoródombon, valamikor lakott területen kiránduló központot épít az 1970-es években. Megépül a Nagyvillámra vezető "Panoráma" ut, a Nagyvillámot megkerülő és a 11-es országútra visszatérő, a Sibrik dombot - az Árpádkori templomot és római

Magasvár.

Visegrád.

Hochburg.

romokat is érintő utak hálózata, a terület teljes közművesítése, és a terület kiszolgálására való épületek, camping, vendéglő, tanya, játszóterek, állatkert, az erdei művelődés háza, öltöző és mivesházak, pihenőhelyek; sípálya felvonóval nyári "rollka" pálya ugyancsak felvonóval, kibővítik és rendbehozzák a régi nagyvillámi turistaházat. Kiépitik ill. felujítják a környék turista uthálózatát.

Visegrád fölött a Lepence völgyben a PAPG. rendkívüli táji adottságok közé strandot épít mélyfurású melegvízzel ellátott, teraszosan elhelyezett medencékkel és sportmedencével. Visegrád mellett a PAPG lovaspályát épít, melynek létét egy időre megkérdőjelezte az erőmű építése. Szerencsénkre ez a veszély elhárult. Kisoroszi mellett golf-pálya működik a nemzetközi előírásoknak megfelelő rendszer szerint kiépítve.

Visegrád tanácsa a 11. ut melletti területet a Rév utca és a Mátyás kir. palotája előtti parkoló között felvásárolta abból a célból, hogy itnézményterületté nyilvánítva idegenforgalmi intézmények helyévé tegye. A terület felszabadult és megépült a régi bódék helyére egy új üzletház az un. Ágasház, valamint a Rév u-i iskola bővítésének első elemeként egy tornacsarnok, mely belső lelátójával és öltözőivel hangversenyek és egyéb rendezvények tartására is alkalmas.

A terület leírása

A tanulmányunk tárgyaként szereplő terület 39.900 m²

A terület egy része az utkorona alatt fekszik, jelenleg gyümölcsös. Másik része feltöltött terület. Építés esetén fel kell tölteni az utkoronát megközelítő szintig azt a részt, ahol ez még nincs meg.

A környezet közművesített. Tanulmányunk megépítése esetén azonban gondoskodni kell a szennyvíz feldolgozásáról, mert a jelenlegi befogadó kapacitása ezt már nem bírja el.

Gondoskodni kell az elektromos energiaigényt kielégítő új transzformátorok építéséről is. A vizigény kiélégíthető. A visegrádi telefonhálózat be van kapcsolva az európai hálózatba, de gondoskodni kell a hálózat jelentős bővítéséről. Létre kell hozni a jelenlegi hajóállomás és rév mellett egy új jacht-kikötőt is, melyet a felelős vizügyi szervezetekkel engedélyeztetni kell.

A beépítés leírása

A beépítés lényege az, hogy a valamikor középkori város karakterét kívánjuk kialakítani. Burkolt belső terekkel két-szintes, ritkán három- négy szintes házakat, azok utcásteres beépítését javasoljuk.

A vendéglátás, szállás léptéke nem a nagyszállodák működési térbeli rendjét követné, hanem panzió méretű egységekre bontva működne. Természetesen ez nem teszi lehetetlenné azt, hogy akár egy rendszerben működjön.

Az utcák-terek gyalogos és autóforgalomra egyaránt alkalmasak lennének, a belső területre azonban csak a szerviz, a szállítás, a tüzoltó autók jöhetnének be, a személykocsik a "falakon" kívül maradnának a körben elhelyezett parkolóban. Megfontolás tárgyává tennénk, hogy ne csak szállodák épüljenek, hanem lakásokat is helyezünk el, eladható lakásokat, melyeket magyarok és idegenek egyaránt vehessenek. Azért is jó lenne ez így, mert szerintünk se üzleti, se egyéb szempontból nem kívánatos a holt idény, a holt város.

Területünkön üveges, lakatos és egyéb műhelyeket tártak fel, melyeknek emlékei a visegrádi muzeumban megtalálhatóak. Nem csak a szerencsejáték, a szex, nem csak a Dzsney-World lehet az idegenforgalomnak kötelező dramaturgiája. Ugy gondoljuk, hogy a régi technológiák, műhelyek újraélesztésével, a részvétel biztosításával, a ma is élő népművészeti műhelyek: játékok, butorok, szövés, varrás, öltözet műhelyeivel,

tanfolyamaival, galériákkal ki kellene egészíteni az obli-gát amerikanizált szórakozások körét.

Ha a közvetlen közelben található lovaglás, golf, strand, kirándulás, evezés lehetőségeit figyelembe vesszük, ha a közeli Esztergom / 25 km / Szentendre / 22 km./ Budapest / 42 km / vonzását, gk. hajó és autóbusz kapcsolatait is figyelembe vesszük, sőt, ha a Bécs-Budapest gyors és üdülő-hajójáratait visegrádon megállítjuk, vagy saját járatot szerveznek a saját kikötőre, úgy feltételezhető, hogy egy rangos, európai specialitás létrehozható. Ugy véljük, hogy elgondolásunk reális.

Alapterületi felsorolás

1./ A javasolt szinszámok mellett a mellékelt rajzok alapján 516 ágy helyezhető el.	
2./ Vendéglátó és szórakoztató célu alapterület / éttermek, bár, cukrászda stb. /	2.540 m ²
3./ Üzletek műhelyek, tanfolyamok, kiállítócsok, galériák	1.790 m ²
<hr/>	
összes beépített szintterület	16.845 m ²
Sportterület / tenisz, minigolf stb./	3.600 m ²
Parkterület	1.540 m ²

Költségelőirányzat

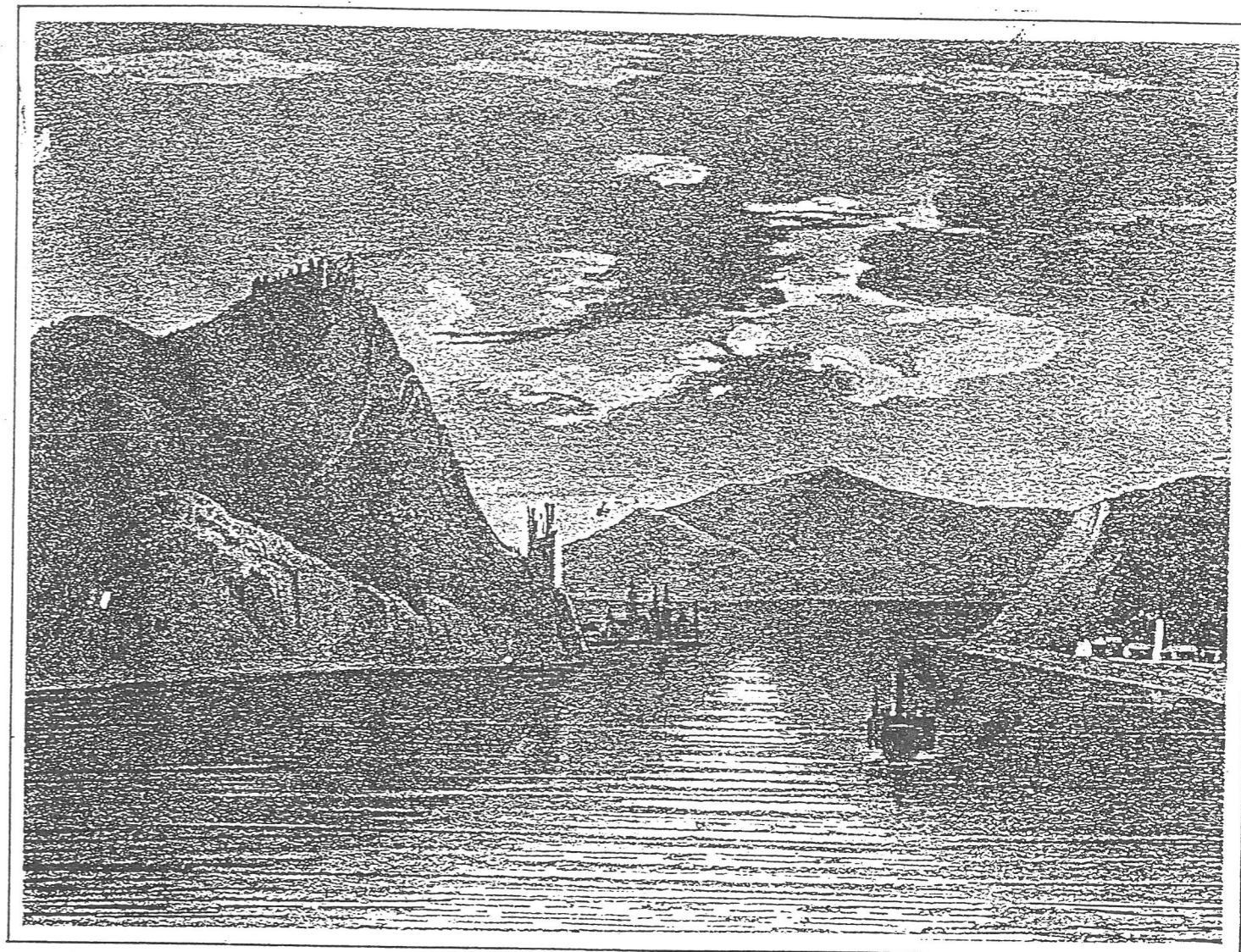
Összes beép. alapterület 16.845	
Jelenlegi ár/m ² 60.000.-Ft	
1./ Nettó építmény költség:	1.010.700.000.-
2./ Berendezés / technológia, butor/ 20.000 Ft/m ² 16.845	336.900.000.-
3./ Külső közműépítés / viz, csatorna /	16.000.000.-
4./ Szennyvízkezelő berendezés építése	30.000.000.-
5./ Transzformátorállomások építése /kábelhálózat, és térvilágítás/	12.000.000.-
6./ Telefonhálózat bővítése	9.000.000.-
7./ Külső térburkolatok, falak, parkoló építés	12.000.000.-
8./ Aluljáró, kikötőépítés	35.000.000.-
	<hr/>
	1.461.600.000.-Ft
9./ A terület becsült ára /5.000.-Ft /megvásárlás és nem bérlet esetén/	55.416.000.-

A költségösszeállításból hiányzik a fogyóeszközök, az áru-
feltöltés összege. Nem tartalmazza azokat az összegeket, melye-
ket az alábbiak szerint javasolnánk, nevezetesen, hogy fentolják
meg a Sylvanus Szálloda megvásárlását, felújítását.

Javasoljuk a Görgey bércen korábban tervezett, de meg nem épi-
tett, a kiránduló központhoz tartozó szállásépületek megépíté-
sét. / A parkolók, a közmű, a belső utak kiépültek / Kiviteli
tervek vannak. E területen kb. 150 ágy helyezhető el.

Visegrád egyéb pontjain sváb kisvendéglőket kellene építeni.

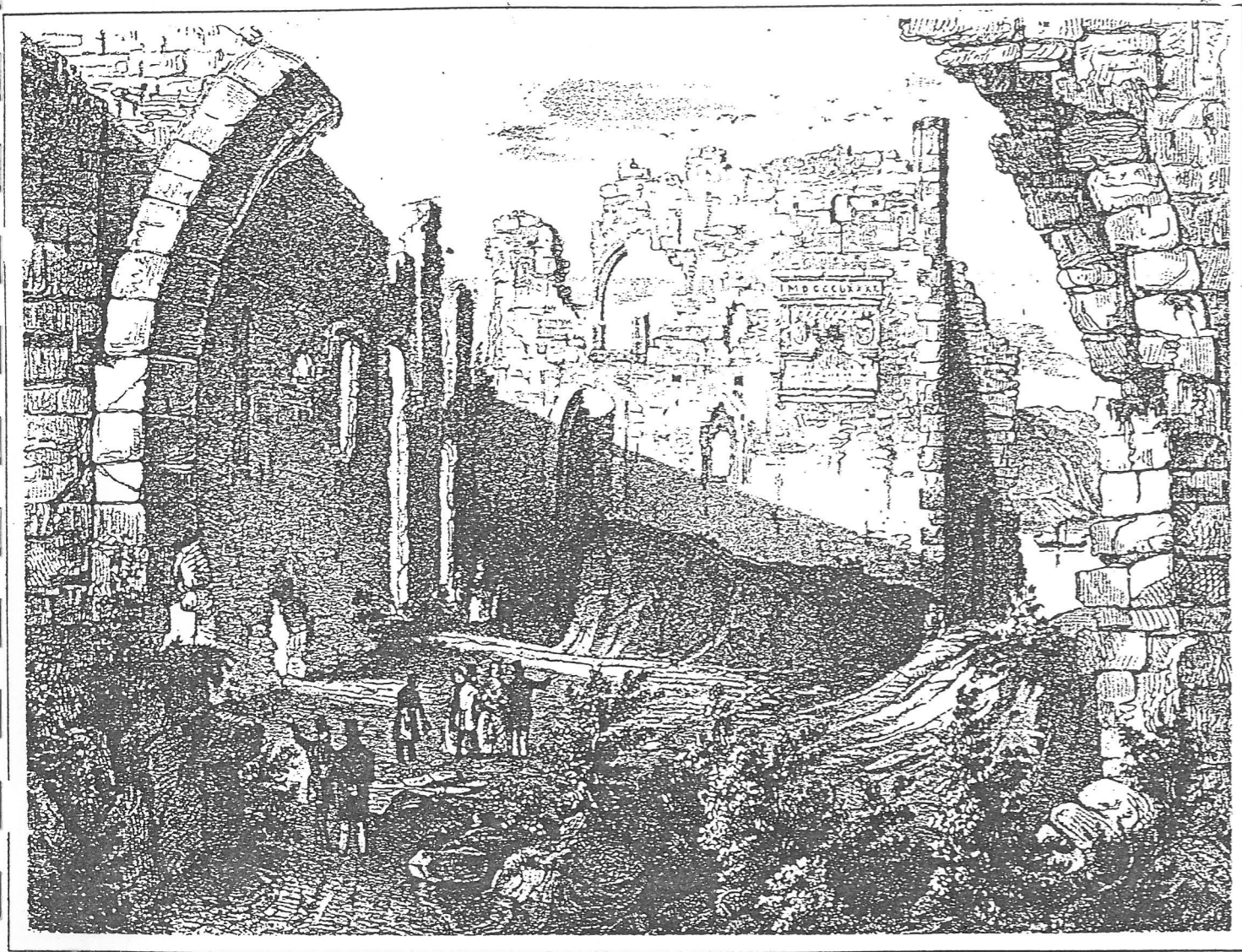
Fentiek alapján a beruházás teljes becsült összege: 1.517.016.000.-Ft

Dunán felfelé.

Visegrád.

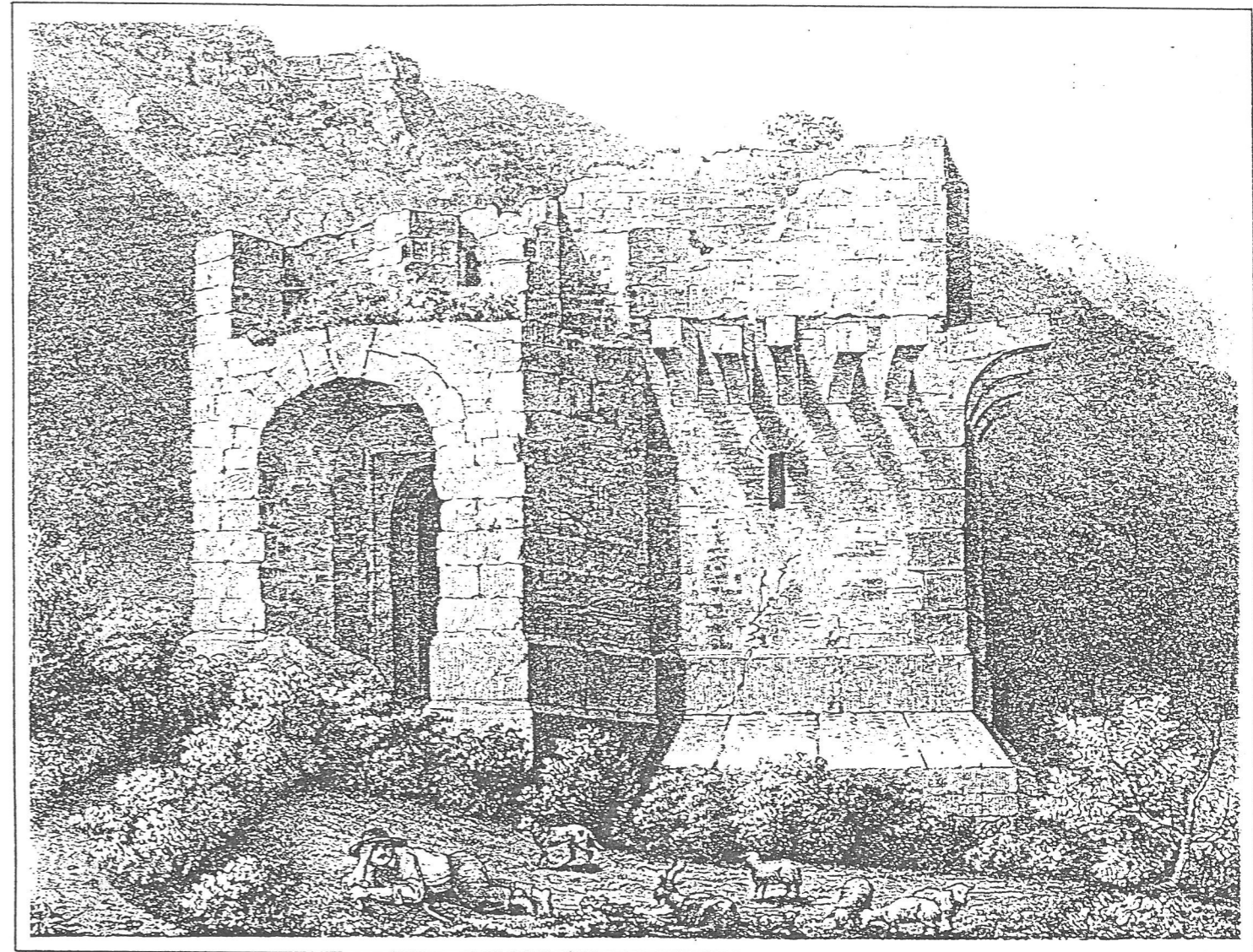
Donau aufwärts.

Korona terem.

Visegrád.

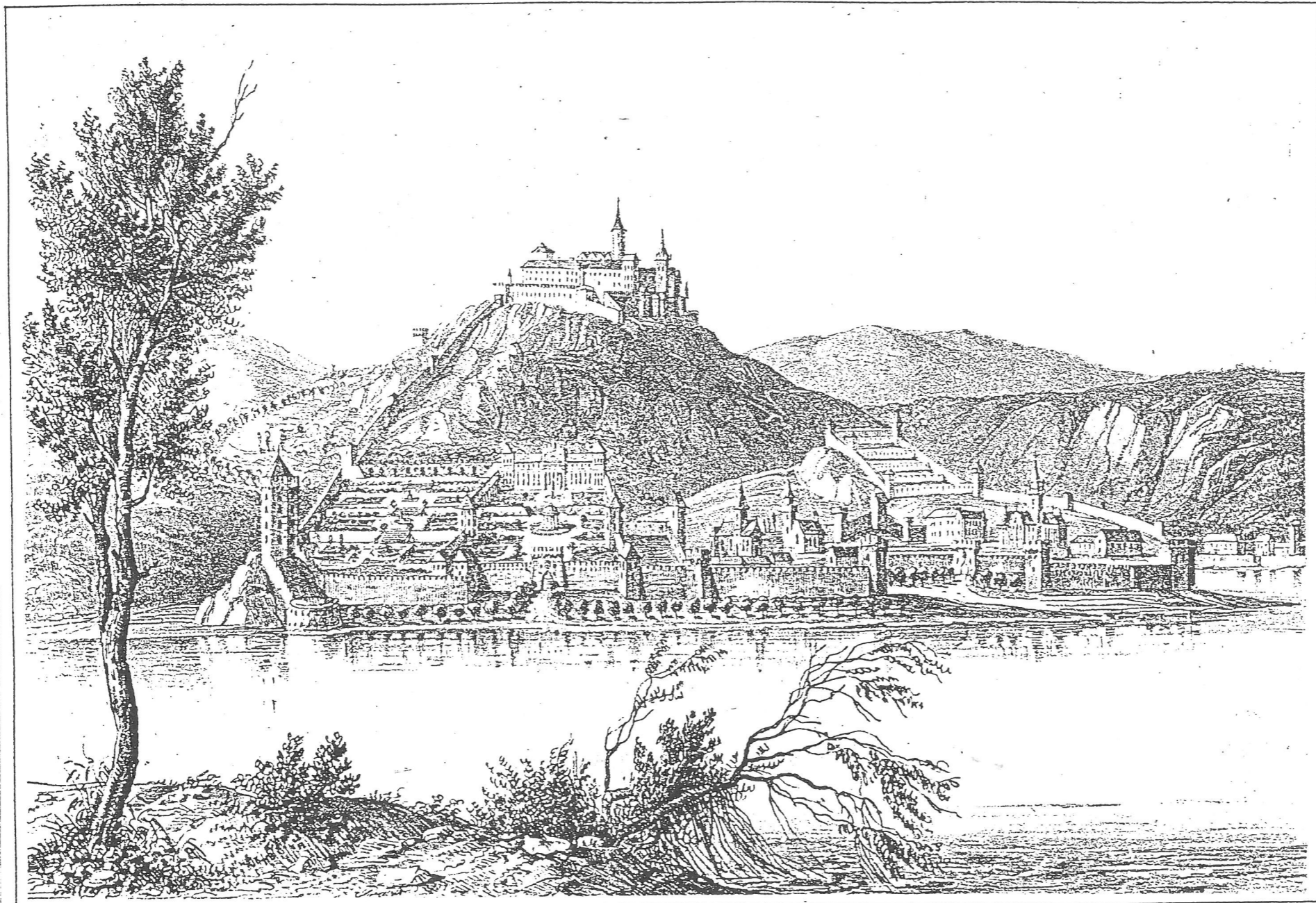
Kronsaal.

Bejárás a' magas várba.

Visegrád.

Eingang zur Hochburg.

Mátyás Király korában.
Egy eredeti kézi-rajz után.

Visegrád.

Zur Zeit Königs Mathias Corvinus.
Nach einer original Handzeichnung.